

MAGYAR KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
1999. november 14.,
vasárnap

102. szám

Ára: 270,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

1999: C. tv.	Az Európai Szociális Karta kihirdetéséről	6517
1999: CI. tv.	Az 1994. január 1. és 1994. december 31. között Ruanda területén elkövetett népirtásért és a nemzetközi humanitárius jog egyéb súlyos megsértéséért felelős személyek, valamint a szomszéd- os államok területén elkövetett népirtásért és egyéb hasonló jogsértésekért felelős ruandai állampolgárok megbüntetésére létrejött Nemzetközi Büntetőtörvényszék Alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról	6541
1999: CII. tv.	A Magyar Köztársaság és az Egyiptomi Arab Köztársaság között a polgári és kereskedelmi jogsegélyről szóló, Kairóban, 1996. március 26. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről	6554
1999: CIII. tv.	A Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya között a Szentgotthárd város környéki magyar— osztrák ipari park vasúti átmenő forgalmáról szóló, Bécsben, 1998. november 24-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről	6558

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

1999. évi C. törvény

az Európai Szociális Karta kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a Torinóban, 1961. október 18-án kelt Európai Szociális Kartát és Függelékét (a továbbiakban: Karta) e törvénnyel kihirdeti. (A megerősítésről szóló okirat letétbe helyezése 1999. július 8-án megtörtént.)

2. § A Karta eredeti angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

* A törvényt az Országgyűlés az 1999. november 9-i ülésnapján fogadta el.

„THE EUROPEAN SOCIAL CHARTER Turin, 18.10. 1961

Preamble

The governments signatory hereto, being members of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is the achievement of greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and of facilitating their economic and social progress, in particular by the maintenance and further realisation of human rights and fundamental freedoms;

Considering that in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms signed at Rome on 4th November 1950, and the Protocol thereto signed at Paris on 20th March 1952, the member States of the Council of Europe agreed to secure to their populations the civil and political rights and freedoms therein specified;

Considering that the enjoyment of social rights should be secured without discrimination on grounds of race, colour, sex, religion, political opinion, national extraction or social origin;

Being resolved to make every effort in common to improve the standard of living and to promote the social well-being of both their urban and rural populations by means of appropriate institutions and action,

Have agreed as follows:

Part I

The Contracting Parties accept as the aim of their policy, to be pursued by all appropriate means, both national and international in character, the attainment of conditions in which the following rights and principles may be effectively realised:

1. Everyone shall have the opportunity to earn his living in an occupation freely entered upon.

2. All workers have the right to just conditions of work.

3. All workers have the right to safe and healthy working conditions.

4. All workers have the right to a fair remuneration sufficient for a decent standard of living for themselves and their families.

5. All workers and employers have the right to freedom of association in national or international organisations for the protection of their economic and social interests.

6. All workers and employers have the right to bargain collectively.

7. Children and young persons have the right to a special protection against the physical and moral hazards to which they are exposed.

8. Employed women, in case of maternity, and other employed women as appropriate, have the right to a special protection in their work.

9. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational guidance with a view to helping him choose an occupation suited to his personal aptitude and interests.

10. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational training.

11. Everyone has the right to benefit from any measures enabling him to enjoy the highest possible standard of health attainable.

12. All workers and their dependents have the right to social security.

13. Anyone without adequate resources has the right to social and medical assistance.

14. Everyone has the right to benefit from social welfare services.

15. Disabled persons have the right to vocational training, rehabilitation and resettlement, whatever the origin and nature of their disability.

16. The family as a fundamental unit of society has the right to appropriate social, legal and economic protection to ensure its full development.

17. Mothers and children, irrespective of marital status and family relations, have the right to appropriate social and economic protection.

18. The nationals of any one of the Contracting Parties have the right to engage in any gainful occupation in the territory of any one of the others on a footing of equality with the nationals of the latter, subject to restrictions based on cogent economic or social reasons.

19. Migrant workers who are nationals of a Contracting Party and their families have the right to protection and assistance in the territory of any other Contracting Party.

Part II

The Contracting Parties undertake, as provided for in Part III, to consider themselves bound by the obligations laid down in the following articles and paragraphs.

Article 1

The right to work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to work, the Contracting Parties undertake:

1. to accept as one of their primary aims and responsibilities the achievement and maintenance of as high and stable a level of employment as possible, with a view to the attainment of full employment;

2. to protect effectively the right of the worker to earn his living in an occupation freely entered upon;

3. to establish or maintain free employment services for all workers;

4. to provide or promote appropriate vocational guidance, training and rehabilitation.

Article 2

The right to just conditions of work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to just conditions of work, the Contracting Parties undertake:

1. to provide for reasonable daily and weekly working hours, the working week to be progressively reduced to the

extent that the increase of productivity and other relevant factors permit;

2. to provide for public holidays with pay;
3. to provide for a minimum of two weeks annual holiday with pay;
4. to provide for additional paid holidays or reduced working hours for workers engaged in dangerous or unhealthy occupations as prescribed;
5. to ensure a weekly rest period which shall, as far as possible, coincide with the day recognised by tradition or custom in the country or region concerned as a day of rest.

Article 3

The right to safe and healthy working conditions

With a view to ensuring the effective exercise of the right to safe and healthy working conditions, the Contracting Parties undertake:

1. to issue safety and health regulations;
2. to provide for the enforcement of such regulations by measures of supervision;
3. to consult, as appropriate, employers' and workers' organisations on measures intended to improve industrial safety and health.

Article 4

The right to a fair remuneration

With a view to ensuring the effective exercise of the right to a fair remuneration, the Contracting Parties undertake:

1. to recognise the right of workers to a remuneration such as will give them and their families a decent standard of living;
2. to recognise the right of workers to an increased rate of remuneration for overtime work, subject to exceptions in particular cases;
3. to recognise the right of men and women workers to equal pay for work of equal value;
4. to recognise the right of all workers to a reasonable period of notice for termination of employment;
5. to permit deductions from wages only under conditions and to the extent prescribed by national laws or regulations or fixed by collective agreements or arbitration awards.

The exercise of these rights shall be achieved by freely concluded collective agreements, by statutory wage-fixing machinery, or by other means appropriate to national conditions.

Article 5

The right to organise

With a view to ensuring or promoting the freedom of workers and employers to form local, national or international organisations for the protection of their economic and social interests and to join those organisations, the Contracting Parties undertake that national law shall not be such as to impair, nor shall it be so applied as to impair, this freedom. The extent to which the guarantees provided for in this article shall apply to the police shall be determined by national laws or regulations. The principle governing the application to the members of the armed forces of these guarantees and the extent to which they shall apply to persons in this category shall equally be determined by national laws or regulations.

Article 6

The right to bargain collectively

With a view to ensuring the effective exercise of the right to bargain collectively, the Contracting Parties undertake:

1. to promote joint consultation between workers and employers;
 2. to promote, where necessary and appropriate, machinery for voluntary negotiations between employers or employers' organisations and workers' organisations, with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements;
 3. to promote the establishment and use of appropriate machinery for conciliation and voluntary arbitration for the settlement of labour disputes;
- and recognise:
4. the right of workers and employers to collective action in cases of conflicts of interest, including the right to strike, subject to obligations that might arise out of collective agreements previously entered into.

Article 7

The right of children and young persons to protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of children and young persons to protection, the Contracting Parties undertake:

1. to provide that the minimum age of admission to employment shall be 15 years, subject to exceptions for children employed in prescribed light work without harm to their health, morals or education;

2. to provide that a higher minimum age of admission to employment shall be fixed with respect to prescribed occupations regarded as dangerous or unhealthy;

3. to provide that persons who are still subject to compulsory education shall not be employed in such work as would deprive them of the full benefit of their education;

4. to provide that the working hours of persons under 16 years of age shall be limited in accordance with the needs of their development, and particularly with their need for vocational training;

5. to recognise the right of young workers and apprentices to a fair wage or other appropriate allowances;

6. to provide that the time spent by young persons in vocational training during the normal working hours with the consent of the employer shall be treated as forming part of the working day;

7. to provide that employed persons of under 18 years of age shall be entitled to not less than three weeks' annual holiday with pay;

8. to provide that persons under 18 years of age shall not be employed in night work with the exception of certain occupations provided for by national laws or regulations;

9. to provide that persons under 18 years of age employed in occupations prescribed by national laws or regulations shall be subject to regular medical control;

10. to ensure special protection against physical and moral dangers to which children and young persons are exposed, and particularly against those resulting directly or indirectly from their work.

Article 8

The right of employed women to protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of employed women to protection, the Contracting Parties undertake:

1. to provide either by paid leave, by adequate social security benefits or by benefits from public funds for women to take leave before and after childbirth up to a total of at least 12 weeks;

2. to consider it as unlawful for an employer to give a woman notice of dismissal during her absence on maternity leave or to give her notice of dismissal at such a time that the notice would expire during such absence;

3. to provide that mothers who are nursing their infants shall be entitled to sufficient time off for this purpose;

4. a) to regulate the employment of women workers on night work in industrial employment;

b) to prohibit the employment of women workers in underground mining, and, as appropriate, on all other work which is unsuitable for them by reason of its dangerous, unhealthy, or arduous nature.

Article 9

The right to vocational guidance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational guidance, the Contracting Parties undertake to provide or promote, as necessary, a service which will assist all persons, including the handicapped, to solve problems related to occupational choice and progress, with due regard to the individual's characteristics and their relation to occupational opportunity: this assistance should be available free of charge, both to young persons, including school children, and to adults.

Article 10

The right to vocational training

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational training, the Contracting Parties undertake:

1. to provide or promote, as necessary, the technical and vocational training of all persons, including the handicapped, in consultation with employers' and workers' organisations, and to grant facilities for access to higher technical and university education, based solely on individual aptitude;

2. to provide or promote a system of apprenticeship and other systematic arrangements for training young boys and girls in their various employments;

3. to provide or promote, as necessary:

a) adequate and readily available training facilities for adult workers;

b) special facilities for the re-training of adult workers needed as a result of technological development or new trends in employment;

4. to encourage the full utilisation of the facilities provided by appropriate measures such as:

a) reducing or abolishing any fees or charges;

b) granting financial assistance in appropriate cases;

c) including in the normal working hours time spent on supplementary training taken by the worker, at the request of his employer, during employment;

d) ensuring, through adequate supervision, in consultation with the employers' and workers' organisations, the efficiency of apprenticeship and other training arrangements for young workers, and the adequate protection of young workers generally.

*Article 11**The right to protection of health*

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection of health, the Contracting Parties undertake, either directly or in co-operation with public or private organisations, to take appropriate measures designed inter alia:

1. to remove as far as possible the causes of illhealth;
2. to provide advisory and educational facilities for the promotion of health and the encouragement of individual responsibility in matters of health;
3. to prevent as far as possible epidemic, endemic and other diseases.

*Article 12**The right to social security*

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social security, the Contracting Parties undertake:

1. to establish or maintain a system of social security;
2. to maintain the social security system at a satisfactory level at least equal to that required for ratification of International Labour Convention (No. 102) Concerning Minimum Standards of Social Security;
3. to endeavour to raise progressively the system of social security to a higher level;
4. to take steps, by the conclusion of appropriate bilateral and multilateral agreements, or by other means, and subject to the conditions laid down in such agreements, in order to ensure:
 - a) equal treatment with their own nationals of the nationals of other Contracting Parties in respect of social security rights, including the retention of benefits arising out of social security legislation, whatever movements the persons protected may undertake between the territories of the Contracting Parties;
 - b) the granting, maintenance and resumption of social security rights by such means as the accumulation of insurance or employment periods completed under the legislation of each of the Contracting Parties.

*Article 13**The right to social and medical assistance*

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social and medical assistance, the Contracting Parties undertake:

1. to ensure that any person who is without adequate resources and who is unable to secure such resources either by his own efforts or from other sources, in particular by benefits under a social security scheme, be granted adequate assistance, and, in case of sickness, the care necessitated by his condition;

2. to ensure that persons receiving such assistance shall not, for that reason, suffer from a diminution of their political or social rights;

3. to provide that everyone may receive by appropriate public or private services such advice and personal help as may be required to prevent, to remove, or to alleviate personal or family want;

4. to apply the provisions referred to in paragraphs 1, 2 and 3 of this article on an equal footing with their nationals to nationals of other Contracting Parties lawfully within their territories, in accordance with their obligations under the European Convention on Social and Medical Assistance, signed at Paris on 11th December 1953.

*Article 14**The right to benefit from social welfare services*

With a view to ensuring the effective exercise of the right to benefit from social welfare services, the Contracting Parties undertake:

1. to promote or provide services which, by using methods of social work, would contribute to the welfare and development of both individuals and groups in the community, and to their adjustment to the social environment;
2. to encourage the participation of individuals and voluntary or other organisations in the establishment and maintenance of such services.

*Article 15**The right of physically or mentally disabled persons to vocational training, rehabilitation and social resettlement*

With a view to ensuring the effective exercise of the right of the physically or mentally disabled to vocational training, rehabilitation and resettlement, the Contracting Parties undertake:

1. to take adequate measures for the provision of training facilities, including, where necessary, specialised institutions, public or private;
2. to take adequate measures for the placing of disabled persons in employment, such as specialised placing services, facilities for sheltered employment and measures to encourage employers to admit disabled persons to employment.

*Article 16**The right of the family to social, legal and economic protection*

With a view to ensuring the necessary conditions for the full development of the family, which is a fundamental unit of society, the Contracting Parties undertake to promote the economic, legal and social protection of family life by such means as social and family benefits, fiscal arrangements, provision of family housing, benefits for the newly married, and other appropriate means.

*Article 17**The right of mothers and children to social and economic protection*

With a view to ensuring the effective exercise of the right of mothers and children to social and economic protection, the Contracting Parties will take all appropriate and necessary measures to that end, including the establishment or maintenance of appropriate institutions or services.

*Article 18**The right to engage in a gainful occupation in the territory of other Contracting Parties*

With a view to ensuring the effective exercise of the right to engage in a gainful occupation in the territory of any other Contracting Party, the Contracting Parties undertake:

1. to apply existing regulations in a spirit of liberality;
2. to simplify existing formalities and to reduce or abolish chancery dues and other charges payable by foreign workers or their employers;
3. to liberalise, individually or collectively, regulations governing the employment of foreign workers; and recognise:
4. the right of their nationals to leave the country to engage in a gainful occupation in the territories of the other Contracting Parties.

*Article 19**The right of migrant workers and their families to protection and assistance*

With a view to ensuring the effective exercise of the right of migrant workers and their families to protection and assistance in the territory of any other Contracting Party, the Contracting Parties undertake:

1. to maintain or to satisfy themselves that there are maintained adequate and free services to assist such workers, particularly in obtaining accurate information, and to take all appropriate steps, so far as national laws and regulations permit, against misleading propaganda relating to emigration and immigration;

2. to adopt appropriate measures within their own jurisdiction to facilitate the departure, journey and reception of such workers and their families, and to provide, within their own jurisdiction, appropriate services for health, medical attention and good hygienic conditions during the journey;

3. to promote co-operation, as appropriate, between social services, public and private, in emigration and immigration countries;

4. to secure for such workers lawfully within their territories, insofar as such matters are regulated by law or regulations or are subject to the control of administrative authorities, treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of the following matters:

a) remuneration and other employment and working conditions;

b) membership of trade unions and enjoyment of the benefits of collective bargaining;

c) accommodation;

5. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals with regard to employment taxes, dues or contributions payable in respect of employed persons;

6. to facilitate as far as possible the reunion of the family of a foreign worker permitted to establish himself in the territory;

7. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of legal proceedings relating to matters referred to in this article;

8. to secure that such workers lawfully residing within their territories are not expelled unless they endanger national security or offend against public interest or morality;

9. to permit, within legal limits, the transfer of such parts of the earnings and savings of such workers as they may desire;

10. to extend the protection and assistance provided for in this article to self-employed migrants insofar as such measures apply.

*Part III**Article 20**Undertakings*

1. Each of the Contracting Parties undertakes:

a) to consider Part I of this Charter as a declaration of the aims which it will pursue by all appropriate means, as stated in the introductory paragraph of that part;

b) to consider itself bound by at least five of the following articles of Part II of this Charter: Articles 1, 5, 6, 12, 13, 16 and 19;

c) in addition to the articles selected by it in accordance with the preceding sub-paragraph, to consider itself bound by such a number of articles or numbered paragraphs of Part II of the Charter as it may select, provided that the total number of articles or numbered paragraphs by which it is bound is not less than 10 articles or 45 numbered paragraphs.

2. The articles or paragraphs selected in accordance with sub-paragraphs b and c of paragraph 1 of this article shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe at the time when the instrument of ratification or approval of the Contracting Party concerned is deposited.

3. Any Contracting Party may, at a later date, declare by notification to the Secretary General that it considers itself bound by any articles or any numbered paragraphs of Part II of the Charter which it has not already accepted under the terms of paragraph 1 of this article. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the ratification or approval, and shall have the same effect as from the thirtieth day after the date of the notification.

4. The Secretary General shall communicate to all the signatory governments and to the Director General of the International Labour Office any notification which he shall have received pursuant to this part of the Charter.

5. Each Contracting Party shall maintain a system of labour inspection appropriate to national conditions.

Part IV

Article 21

Reports concerning accepted provisions

The Contracting Parties shall send to the Secretary General of the Council of Europe a report at two-yearly intervals, in a form to be determined by the Committee of Ministers, concerning the application of such provisions of Part II of the Charter as they have accepted.

Article 22

Reports concerning provisions which are not accepted

The Contracting Parties shall send to the Secretary General, at appropriate intervals as requested by the Committee of Ministers, reports relating to the provisions of Part II of the Charter which they did not accept at the time of their ratification or approval or in a subsequent notification. The Committee of Ministers shall determine

from time to time in respect of which provisions such reports shall be requested and the form of the reports to be provided.

Article 23

Communication of copies

1. Each Contracting Party shall communicate copies of its reports referred to in Articles 21 and 22 to such of its national organisations as are members of the international organisations of employers and trade unions to be invited under Article 27, paragraph 2, to be represented at meetings of the Sub-committee of the Governmental Social Committee.

2. The Contracting Parties shall forward to the Secretary General any comments on the said reports received from these national organisations, if so requested by them.

Article 24

Examination of the reports

The reports sent to the Secretary General in accordance with Articles 21 and 22 shall be examined by a Committee of Experts, who shall have also before them any comments forwarded to the Secretary General in accordance with paragraph 2 of Article 23.

Article 25

Committee of Experts

1. The Committee of Experts shall consist of not more than seven members appointed by the Committee of Ministers from a list of independent experts of the highest integrity and of recognised competence in international social questions, nominated by the Contracting Parties.

2. The members of the committee shall be appointed for a period of six years. They may be reappointed. However, of the members first appointed, the terms of office of two members shall expire at the end of four years.

3. The members whose terms of office are to expire at the end of the initial period of four years shall be chosen by lot by the Committee of Ministers immediately after the first appointment has been made.

4. A member of the Committee of Experts appointed to replace a member whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

*Article 26**Participation of the International Labour Organisation*

The International Labour Organisation shall be invited to nominate a representative to participate in a consultative capacity in the deliberations of the Committee of Experts.

*Article 27**Sub-committee of the Governmental Social Committee*

1. The reports of the Contracting Parties and the conclusions of the Committee of Experts shall be submitted for examination to a sub-committee of the Governmental Social Committee of the Council of Europe.

2. The sub-committee shall be composed of one representative of each of the Contracting Parties. It shall invite no more than two international organisations of employers and no more than two international trade union organisations as it may designate to be represented as observers in a consultative capacity at its meetings. Moreover, it may consult no more than two representatives of international non-governmental organisations having consultative status with the Council of Europe, in respect of questions with which the organisations are particularly qualified to deal, such as social welfare, and the economic and social protection of the family.

3. The sub-committee shall present to the Committee of Ministers a report containing its conclusions and append the report of the Committee of Experts.

*Article 28**Consultative Assembly*

The Secretary General of the Council of Europe shall transmit to the Consultative Assembly the conclusions of the Committee of Experts. The Consultative Assembly shall communicate its views on these conclusions to the Committee of Ministers.

*Article 29**Committee of Ministers*

By a majority of two-thirds of the members entitled to sit on the Committee, the Committee of Ministers may, on the basis of the report of the sub-committee, and after consultation with the Consultative Assembly, make to each Contracting Party any necessary recommendations.

*Part V**Article 30**Derogations in time of war or public emergency*

1. In time of war or other public emergency threatening the life of the nation any Contracting Party may take measures derogating from its obligations under this Charter to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such measures are not inconsistent with its other obligations under international law.

2. Any Contracting Party which has availed itself of this right of derogation shall, within a reasonable lapse of time, keep the Secretary General of the Council of Europe fully informed of the measures taken and of the reasons therefor. It shall likewise inform the Secretary General when such measures have ceased to operate and the provisions of the Charter which it has accepted are again being fully executed.

3. The Secretary General shall in turn inform other Contracting Parties and the Director General of the International Labour Office of all communications received in accordance with paragraph 2 of this article.

*Article 31**Restrictions*

1. The rights and principles set forth in Part I when effectively realised, and their effective exercise as provided for in Part II, shall not be subject to any restrictions or limitations not specified in those parts, except such as are prescribed by law and are necessary in a democratic society for the protection of the rights and freedoms of others or for the protection of public interest, national security, public health, or morals.

2. The restrictions permitted under this Charter to the rights and obligations set forth herein shall not be applied for any purpose other than that for which they have been prescribed.

*Article 32**Relations between the Charter and domestic law or international agreements*

The provisions of this Charter shall not prejudice the provisions of domestic law or of any bilateral or multilateral treaties, conventions or agreements which are already in force, or may come into force, under which more favourable treatment would be accorded to the persons protected.

*Article 33**Implementation by collective agreements*

1. In member States where the provisions of paragraphs 1, 2, 3, 4 and 5 of Article 2, paragraphs 4, 6 and 7 of Article 7 and paragraphs 1, 2, 3 and 4 of Article 10 of Part II of this Charter are matters normally left to agreements between employers or employers' organisations and workers' organisations, or are normally carried out otherwise than by law, the undertakings of those paragraphs may be given and compliance with them shall be treated as effective if their provisions are applied through such agreements or other means to the great majority of the workers concerned.

2. In member States where these provisions are normally the subject of legislation, the undertakings concerned may likewise be given, and compliance with them shall be regarded as effective if the provisions are applied by law to the great majority of the workers concerned.

*Article 34**Territorial application*

1. This Charter shall apply to the metropolitan territory of each Contracting Party. Each signatory government may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification or approval, specify, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, the territory which shall be considered to be its metropolitan territory for this purpose.

2. Any Contracting Party may, at the time of ratification or approval of this Charter or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that the Charter shall extend in whole or in part to a non-metropolitan territory or territories specified in the said declaration for whose international relations it is responsible or for which it assumes international responsibility. It shall specify in the declaration the articles or paragraphs of Part II of the Charter which it accepts as binding in respect of the territories named in the declaration.

3. The Charter shall extend to the territory or territories named in the aforesaid declaration as from the thirtieth day after the date on which the Secretary General shall have received notification of such declaration.

4. Any Contracting Party may declare at a later date, by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that, in respect of one or more of the territories to which the Charter has been extended in accordance with paragraph 2 of this article, it accepts as binding any articles or any numbered paragraphs which it has not already accepted in respect of that territory or

territories. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the original declaration in respect of the territory concerned, and shall have the same effect as from the thirtieth day after the date of the notification.

5. The Secretary General shall communicate to the other signatory governments and to the Director General of the International Labour Office any notification transmitted to him in accordance with this article.

*Article 35**Signature, ratification and entry into force*

1. This Charter shall be open for signature by the members of the Council of Europe. It shall be ratified or approved. Instruments of ratification or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. This Charter shall come into force as from the thirtieth day after the date of deposit of the fifth instrument of ratification or approval.

3. In respect of any signatory government ratifying subsequently, the Charter shall come into force as from the thirtieth day after the date of deposit of its instrument of ratification or approval.

4. The Secretary General shall notify all the members of the Council of Europe and the Director General of the International Labour Office of the entry into force of the Charter, the names of the Contracting Parties which have ratified or approved it and the subsequent deposit of any instruments of ratification or approval.

*Article 36**Amendments*

Any member of the Council of Europe may propose amendments to this Charter in a communication addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The Secretary General shall transmit to the other members of the Council of Europe any amendments so proposed, which shall then be considered by the Committee of Ministers and submitted to the Consultative Assembly for opinion. Any amendments approved by the Committee of Ministers shall enter into force as from the thirtieth day after all the Contracting Parties have informed the Secretary General of their acceptance. The Secretary General shall notify all the members of the Council of Europe and the Director General of the International Labour Office of the entry into force of such amendments.

*Article 37**Denunciation*

1. Any Contracting Party may denounce this Charter only at the end of a period of five years from the date on which the Charter entered into force for it, or at the end of any successive period of two years, and, in each case, after giving six months notice to the Secretary General of the Council of Europe who shall inform the other Parties and the Director General of the International Labour Office accordingly. Such denunciation shall not affect the validity of the Charter in respect of the other Contracting Parties provided that at all times there are not less than five such Contracting Parties.

2. Any Contracting Party may, in accordance with the provisions set out in the preceding paragraph, denounce any article or paragraph of Part II of the Charter accepted by it provided that the number of articles or paragraphs by which this Contracting Party is bound shall never be less than 10 in the former case and 45 in the latter and that this number of articles or paragraphs shall continue to include the articles selected by the Contracting Party among those to which special reference is made in Article 20, paragraph 1, sub-paragraph b.

3. Any Contracting Party may denounce the present Charter or any of the articles or paragraphs of Part II of the Charter, under the conditions specified in paragraph 1 of this article in respect of any territory to which the said Charter is applicable by virtue of a declaration made in accordance with paragraph 2 of Article 34.

*Article 38**Appendix*

The appendix to this Charter shall form an integral part of it.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Charter.

Done at Turin, this 18th day of October 1961, in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited within the archives of the Council of Europe. The Secretary General shall transmit certified copies to each of the Signatories.

APPENDIX TO THE SOCIAL CHARTER

Scope of the Social Charter in terms of persons protected

1. Without prejudice to Article 12, paragraph 4, and Article 13, paragraph 4, the persons covered by Articles 1 to 17 include foreigners only insofar as they are nationals

of other Contracting Parties lawfully resident or working regularly within the territory of the Contracting Party concerned, subject to the understanding that these articles are to be interpreted in the light of the provisions of Articles 18 and 19.

This interpretation would not prejudice the extension of similar facilities to other persons by any of the Contracting Parties.

2. Each Contracting Party will grant to refugees as defined in the Convention relating to the Status of Refugees, signed at Geneva on 28th July 1951, and lawfully staying in its territory, treatment as favourable as possible, and in any case not less favourable than under the obligations accepted by the Contracting Party under the said Convention and under any other existing international instruments applicable to those refugees.

*Part I, paragraph 18,
and Part II, Article 18, paragraph 1*

It is understood that these provisions are not concerned with the question of entry into the territories of the Contracting Parties and do not prejudice the provisions of the European Convention on Establishment, signed at Paris on 13th December 1955.

Part II, Article 1, paragraph 2

This provision shall not be interpreted as prohibiting or authorising any union security clause or practice.

Article 4, paragraph 4

This provision shall be so understood as not to prohibit immediate dismissal for any serious offence.

Article 4, paragraph 5

It is understood that a Contracting Party may give the undertaking required in this paragraph if the great majority of workers are not permitted to suffer deductions from wages either by law or through collective agreements or arbitration awards, the exceptions being those persons not so covered.

Article 6, paragraph 4

It is understood that each Contracting Party may, insofar as it is concerned, regulate the exercise of the right to strike by law, provided that any further restriction that this might place on the right can be justified under the terms of Article 31.

Article 7, paragraph 8

It is understood that a Contracting Party may give the undertaking required in this paragraph if it fulfils the spirit of the undertaking by providing by law that the great majority of persons under 18 years of age shall not be employed in night work.

Article 12, paragraph 4

The words „and subject to the conditions laid down in such agreements” in the introduction to this paragraph are taken to imply inter alia that with regard to benefits which are available independently of any insurance contribution a Contracting Party may require the completion of a prescribed period of residence before granting such benefits to nationals of other Contracting Parties.

Article 13, paragraph 4

Governments not Parties to the European Convention on Social and Medical Assistance may ratify the Social Charter in respect of this paragraph provided that they grant to nationals of other Contracting Parties a treatment which is in conformity with the provisions of the said Convention.

Article 19, paragraph 6

For the purpose of this provision, the term „family of a foreign worker” is understood to mean at least his wife and dependent children under the age of 21 years.

Part III

It is understood that the Charter contains legal obligations of an international character, the application of which is submitted solely to the supervision provided for in Part IV thereof.

Article 20, paragraph 1

It is understood that the „numbered paragraphs” may include articles consisting of only one paragraph.

Part V, Article 30

The term „in time of war or other public emergency” shall be so understood as to cover also the threat of war.

EURÓPAISZOCIÁLISKARTA
Torino, 1961. október 18.

Preambulum

Az aláíró kormányok, az Európa Tanács tagjai, figyelembe véve, hogy az Európa Tanács célja, hogy szorosabb egységet teremtsen tagjai között, hogy ezzel oltalmazza és megvalósítsa a közös örökségüket alkotó eszményeket és elveket, és könnyítse gazdasági és szociális haladásukat, különösen az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok fenntartása és fejlesztése útján,

figyelembe véve, hogy az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt Európai Egyezményben és az Egyezmény 1952. március 20-án, Párizsban aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyvében az Európa Tanács tagországai megállapodtak abban, hogy lakosságuk számára biztosítják az azokban részletezett polgári és politikai jogokat és szabadságjogokat,

figyelembe véve, hogy a szociális jogokban való részesülést bőrszínre, nemre, vallásra, politikai nézetre, nemzeti-ségre vagy társadalmi származásra való tekintet nélkül biztosítani kell,

elszánva arra, hogy a megfelelő intézmények és intézkedések révén közösen minden erőfeszítést megtesznek mind a városi, mind a vidéki lakosság életszínvonalának javítására és szociális jólétének előmozdítására, az alábbiakban állapodtak meg:

I. Rész

A Szerződő Felek politikájuk céljaként fogadják el, hogy minden lehetséges, akár nemzeti, akár nemzetközi jellegű eszközzel arra törekcsenek, hogy olyan feltételek jöjjenek létre, amelyek révén az alábbi jogok és alapelvek ténylegesen megvalósulhatnak:

1. Mindenkinek legyen meg a lehetősége megélhetését szabadon választott foglalkozás révén biztosítani.

2. Minden dolgozónak joga van az igazságos munkafeltételekhez.

3. Minden dolgozónak joga van a biztonságos és egészséges munkafeltételekhez.

4. Minden dolgozónak joga van a maga és családja számára tisztcs életszínvonalat biztosító méltányos díjazáshoz.

5. Minden dolgozót és munkaadót megilleti az a jog, hogy gazdasági és szociális érdekei védelmében nemzeti vagy nemzetközi szervezetekben egyesüljön.

6. Minden dolgozónak és munkaadónak joga van a kollektív megállapodásra irányuló tárgyalás folytatásához.

7. A gyermekeknek és a fiataloknak különleges védelemre van joguk, azokkal a fizikai és morális veszélyekkel szemben, amelyeknek ki vannak téve.

8. A dolgozó nőknek — anyaság esetén — és a többi dolgozó nőnek — a megfelelő esetben — munkájuk során joguk van különleges védelemhez.

9. Mindenkinnek joga van a pályaválasztáshoz szükséges tájékozódás megfelelő lehetőségeihez, annak érdekében, hogy az elősegítse a személyes adottságainak és az érdeklődésének megfelelő szakma kiválasztását.

10. Mindenkinnek joga van a megfelelő szakképzéshez.

11. Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy részesüljön a lehető legmagasabb egészségügyi színvonal elérését lehetővé tevő összes intézkedésben.

12. Minden dolgozónak és családtagjának joga van a társadalombiztosításhoz.

13. Mindenkinnek, aki nem rendelkezik megfelelő anyagi eszközökkel, joga van a szociális és egészségügyi segítségre.

14. Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy részesüljön a szociális jóléti szolgáltatásokból.

15. A fogyatékos személyeknek a fogyatékoság eredetére és természetére való tekintet nélkül joguk van a szakmai képzésre, rehabilitációra és a visszailleszkedésre.

16. A családot — mint a társadalom alapvető egységét — teljes körű fejlődésének biztosításához megilleti a megfelelő szociális, jogi és gazdasági védelemhez való jog.

17. Az anyáknak és a gyerekeknek — tekintet nélkül a családi jogi helyzetükre és családi kapcsolatokra — joguk van a megfelelő szociális és gazdasági védelemre.

18. Bármelyik Szerződő Fél állampolgárainak joguk van bármelyik másik Fél területén, annak állampolgáiraival egyenlő feltételek alapján vállalkozásba fogni. E jogot csak nyomós gazdasági és szociális okokon alapuló korlátozásoknak lehet alávetni.

19. Azoknak a migráns munkásoknak, akik valamely Szerződő Fél állampolgárai, illetve családjuknak joguk van bármely más Szerződő Fél területén a védelemre és segítségre.

II. Rész

A Szerződő Felek, a III. Rész rendelkezéseinek megfelelően vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik a következő Cikkekben és bekezdésekben meghatározottakat:

1. Cikk

A munkához való jog

A munkához való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy

1. a teljes foglalkoztatás elérése céljából elsődleges céljaik és felelősségeik egyikeként fogadják el a foglalkoztatás

lehető legmagasabb és legtartósabb szintjének elérését és fenntartását;

2. hatékonyan védik a dolgozó azon jogát, hogy szabadon választott foglalkozás alapján biztosíthassa megélhetését;

3. minden dolgozó számára ingyenesen igénybe vehető foglalkoztatási szolgáltatásokat hoznak létre és tartanak fenn;

4. megfelelő szakmai pályaválasztási tanácsadást, szakképzést és szakmai átképzést biztosítanak és támogatnak.

2. Cikk

Az igazságos munkafeltételekhez való jog

Az igazságos munkafeltételekhez való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy

1. ésszerű napi és heti munkaidőt határoznak meg, és a heti munkaidőt progresszíven csökkentik abban a mértékben, ahogyan azt a termelékenység növekedése és az egyéb kapcsolódó tényezők lehetővé teszik;

2. biztosítják a hivatalos ünnepekre járó fizetést;

3. legalább évi kéthetes fizetett szabadságot biztosítanak;

4. további fizetett szabadságot vagy csökkentett munkaidőt biztosítanak meghatározott veszélyes vagy egészségtelen munkát végzők számára;

5. heti pihenőidőt biztosítanak, amely — amennyire csak lehetséges — essék egybe az adott országban vagy régióban hagyományosan vagy a szokások alapján pihenőnapként elismert napokkal.

3. Cikk

A biztonságos és egészséges munkafeltételekhez való jog

A biztonságos és egészséges munkafeltételekhez való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy

1. munkabiztonsági és munka-egészségügyi szabályzatokat adnak ki;

2. biztosítják e szabályzatok felügyeleti intézkedésekkel történő végrehajtását;

3. az ipari biztonság és egészségügy fejlesztését szolgáló intézkedésekről megfelelő módon konzultációt folytatnak a munkaadói és a dolgozói szervezetekkel.

4. Cikk

A méltányos díjazáshoz való jog

A méltányos díjazáshoz való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. elismerik a dolgozók azon jogát, hogy olyan díjazásban részesüljenek, amely mind a dolgozóknak, mind pedig családjuknak tisztességes életszínvonalat biztosít;

2. elismerik a dolgozók jogát arra, hogy a túlmunkáért — egyes sajátos esetek kivételével — felemelt mértékű díjazásban részesüljenek;

3. elismerik a férfi és női dolgozók egyenlő értékű munka egyenlő díjazásához való jogát;

4. elismerik minden dolgozó jogát az ésszerű felmondási időhöz munkaviszony megszüntetésekor;

5. a munkabérből csak olyan levonásokat engednek meg, amelyeket az ország törvényei vagy jogszabályai írnak elő, vagy a kollektív szerződések vagy döntőbírói ítéletekben rögzített feltételeknek és mértékeknek.

Ezeket a jogokat a szabadon létrehozott kollektív szerződések, a törvényes bérrendező mechanizmusok vagy a nemzeti feltételeknek megfelelő egyéb eszközök révén kell gyakorolni.

5. Cikk

Szervezkedési jog

A dolgozók és a munkaadók azon szabadságának biztosítására és támogatására, hogy gazdasági és szociális érdekeik védelmében helyi, országos vagy nemzetközi szervezeteket hozhatnak létre és csatlakozhatnak ezen szervezetekhez, a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy a nemzeti törvények sem önmagukban, sem alkalmazásuk révén nem csorbitják ezt a szabadságot. Az ezen Cikkben biztosított garanciák rendőrségre alkalmazásának mértékét a nemzeti törvények vagy rendelkezések határozzák meg. E garanciák fegyveres erőknél szolgálatot teljesítőkre történő alkalmazásának alapelveit és azt a mértéket, ameddig az e kategóriához tartozó személyeknél e garanciákat biztosítják, ugyancsak nemzeti törvények vagy rendelkezések határozzák meg.

6. Cikk

A béralkuhoz való jog

A béralku megkötésére irányuló tárgyalások folytatására való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. támogatják a dolgozók és a munkaadók közötti konzultációt;

2. ahol szükséges és helyénvaló, ott támogatják a munkaadók vagy munkaadói szervezetek és a dolgozói szervezetek közötti önkéntes tárgyalási mechanizmusokat a munkafeltételek és körülmények kollektív szerződések általi szabályozása céljából;

3. támogatják a munkaügyi viták rendezését szolgáló megfelelő érdekegyeztetési és önkéntes döntési mechanizmusok létrehozását és felhasználását; és elismerik

4. a dolgozók és a munkaadók jogát az érdekkonfliktusok esetén történő kollektív fellépésre, beleértve a sztrájkhoz való jogot is, azon kötelezettségek függvényében, amelyek a korábban életbe lépett kollektív szerződésekből eredhetnek.

7. Cikk

A gyermekek és fiatalok védelemhez való joga

A gyermekek és fiatalok védelemhez való joga tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. a munkaviszony létesítéséhez szükséges minimális életkort a 15. életévben határozzák meg, olyan kivételekkel, amikor a gyermek előírt alkalmazása egészségére, erkölcsére vagy oktatására veszélytelen könnyű munkára történik;

2. biztosítják, hogy a veszélyesnek vagy egészségtelennek tekintett előírt foglalkoztatás esetén a munkába lépéshez magasabb minimális életkort szabjanak meg;

3. biztosítják, hogy a még kötelező oktatásban részesülő gyermekek nem kerülnek alkalmazásra olyan munkában, amely megfosztaná őket oktatásuk teljes körű előnyétől;

4. biztosítják, hogy a 16 évnél fiatalabb személyek munkaidejét fejlődésük szükségleteinek megfelelően korlátozzák, különös tekintettel szakmai képzésük szükségességére;

5. elismerik a fiatal dolgozók és ipari tanulók jogát a méltányos bérhez vagy egyéb megfelelő juttatásra;

6. biztosítják, hogy a fiataloknak a rendes munkaidő alatt a munkaadó egyetértésével szakmai képzésben eltöltött idejét a munkanap részének tekintik;

7. biztosítják, hogy a 18 éven aluli dolgozók legalább 3 hét fizetett évi szabadságra legyenek jogosultak;

8. biztosítják, hogy a 18 éven aluliakat ne alkalmazzák éjszakai munkára, kivéve a nemzeti törvények vagy rendelkezések által meghatározott egyes foglalkozásokat;

9. biztosítják, hogy a nemzeti törvények és rendelkezések által meghatározott munkakörökben foglalkoztatott 18 évnél fiatalabbak rendszeres orvosi felülvizsgálaton vegyenek részt;

10. speciális védelmet biztosítanak azon fizikai és morális veszélyekkel szemben, amelyeknek a gyerekek és a fiatalok ki vannak téve, különösen amelyek közvetlenül vagy közvetve a munkájukból erednek.

8. Cikk

A dolgozó nők védelemhez való joga

A dolgozó nők védelemhez való jogának tényleges biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. fizetett szabadság, megfelelő társadalombiztosítási ellátás vagy közalapokból származó ellátás révén biztosítják, hogy a nők a gyermek születése előtt és után legalább összesen 12 hét szabadságot kapjanak;

2. jogtalannak tekintik, ha a munkaadó a szülési szabadság idején vagy olyan időpontra mond fel, amikor e felmondás ez alatt a szabadság alatt lépne érvénybe;

3. biztosítják, hogy a gyermeküket szoptató anyák e célra kellő időkedvezményt kapjanak;

4. a) az iparban történő alkalmazás esetében szabályozzák a dolgozó nők foglalkoztatását az éjszakai műszakban,

b) megtiltják női dolgozó foglalkoztatását a föld alatti bányászatban és szükség szerint minden más olyan munka esetében, amely veszélyessége, egészségtelensége vagy a fáradságossága miatt indokolt.

9. Cikk

A pályaválasztási tanácsadáshoz való jog

A pályaválasztási tanácsadáshoz való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy szükség szerint olyan szolgáltatást hoznak létre vagy mozdítanak elő, amely a hátrányos helyzetűeket is beleértve mindenkinek, segítséget nyújt a pályájuk megválasztásával és a szakmai fejlődéssel összefüggő gondjaik megoldásához, kellő figyelemmel az egyéni tulajdonságokra és azoknak a foglalkoztatási lehetőségekhez való viszonyára. Ezt a segítséget fiataloknak — ideértve az iskolás gyermekeket is — és felnőtteknek egyaránt ingyenesen kell megadni.

10. Cikk

A szakképzéshez való jog

A szakképzéshez való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. kizárólag az egyén adottságaira építve, a munkaadói és munkavállalói szervezetekkel konzultálva, szükség sze-

rint biztosítják vagy előmozdítják mindenki műszaki és szakmai képzését, beleértve a hátrányos helyzetűeket is, és biztosítják a magasabb műszaki vagy egyetemi képzéshez való hozzájárulás lehetőségét;

2. biztosítják vagy támogatják az ipari tanulói rendszert és az egyéb olyan szervezett intézkedéseket, amelyek a fiatal fiúk és lányok képzését szolgálják a különböző foglalkozások esetében;

3. szükség szerint biztosítják vagy előmozdítják:

a) a felnőtt dolgozók részére a megfelelő és könnyen elérhető képzési lehetőségeket;

b) a felnőtt dolgozók átképzését szolgáló, a műszaki fejlődés vagy az új foglalkoztatási irányok által szükségessé tett, speciális lehetőségeket;

4. megfelelő intézkedésekkel bátorítják a biztosított lehetőségek teljes körű hasznosítását, mint például:

a) részvételi díj csökkentése vagy eltörlése;

b) a megfelelő esetekben pénzügyi segítség nyújtása;

c) a foglalkoztatás során a dolgozónak a munkaadó kívánságára történő kiegészítő képzésben való részvétellel fordított idejének a rendes munkaidőben történő beszámítása;

d) megfelelő ellenőrzés révén, a munkaadói és a dolgozói szervezetekkel konzultálva, a fiatal dolgozóknak nyújtott ipari tanulói és egyéb képzési lehetőségek hatékonyságának, és általában a fiatal dolgozók megfelelő védelmének biztosítása.

11. Cikk

Az egészség védelméhez való jog

Az egészség védelméhez való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy akár közvetlenül, akár a köz- vagy magán-szervezetekkel együttműködve megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy — többek között —

1. amennyire csak lehetséges, felszámolják a betegeskedések okait;

2. tanácsadói és oktatási lehetőségeket biztosítsanak az egészségvédelemre és az egészségügyi kérdések iránti egyéni felelősség növelésére;

3. amilyen mértékben csak lehetséges, megelőzzék a járványos, endémiás és egyéb betegségeket.

12. Cikk

A társadalombiztosításhoz való jog

A társadalombiztosításhoz való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. létrehozzák vagy fenntartják a társadalombiztosítás rendszerét;

2. a társadalombiztosítás rendszerét legalább a Társadalombiztosítás Minimális Szabványaira vonatkozó Nemzetközi Munkaügyi Egyezmény (No.102) ratifikációjához megkövetelt kielégítő szinten tartják fenn;

3. törekednek arra, hogy a társadalombiztosítási rendszert folyamatosan egyre magasabb szintre emeljék;

4. a megfelelő két- és többoldalú megállapodások megkötésével vagy egyéb eszközök révén, és az ezekben a megállapodásokban lefektetett feltételek alapján lépéseket tesznek annak biztosítására, hogy

a) a társadalombiztosítást érintő jogok vonatkozásában a saját állampolgáraikkal egyenlő bánásmódot biztosítsanak a többi Szerződő Fél állampolgárainak, beleértve a társadalombiztosítási jogszabályokból eredő előnyök megtartását, bármilyen helyváltoztatást végezzen is a biztosított személy a Szerződő Felek területei között;

b) megadják, fenntartják és folytatják a társadalombiztosításra vonatkozó jogokat olyan módon is, hogy össze-
számítják minden egyes Szerződő Fél jogszabályainak megfelelően eltelt biztosítási időszakot vagy letöltött munkaviszonyt.

13. Cikk

A szociális és egészségügyi segítségre való jog

A szociális és egészségügyi segítségre való jog tényleges gyakorlásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. biztosítják, hogy mindenki, aki nem rendelkezik megfelelő anyagi eszközökkel és aki nem képes ezeket az anyagi eszközöket megteremteni sem saját erőfeszítései révén, sem másképpen, így a társadalombiztosítási rendszer segítségével sem, megfelelő segítségnyújtásban részesüljön és betegsége esetén az állapotának megfelelő ellátást kapjon;

2. biztosítják, hogy a segítségnyújtás kedvezményezettjei emiatt ne veszíthessenek politikai vagy szociális jogaikból;

3. biztosítják, hogy a megfelelő köz- vagy magánszolgáltatások révén mindenki olyan tanácsot és személyes segítséget kapjon, amelyre a saját vagy családja nélkülözésének megelőzéséhez, megszüntetéséhez vagy enyhítéséhez szüksége van;

4. a jelen Cikk 1., 2. és 3. bekezdésében szereplő rendelkezéseket saját állampolgáraikkal egyenlően alkalmazzák a többi Szerződő Félnek törvényesen az ő területükön tartózkodó állampolgárai esetében, az 1953. december 11-én, Párizsban aláírt, a Szociális és Orvosi Ellátásról szóló európai egyezményből eredő kötelezettségeiknek megfelelően.

14. Cikk

A szociális jóléti szolgáltatásokból való részesülés joga

A szociális jóléti szolgáltatásokból való részesüléshez való jog tényleges megvalósulásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. előmozdítják vagy biztosítják azokat a szolgáltatásokat, amelyek a szociális munka módszereinek felhasználásával hozzájárulnak mind az egyének, mind a közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, valamint szociális környezetükhöz történő alkalmazkodásukhoz;

2. ösztönzik az egyének és az önkéntes vagy egyéb szervezetek részvételét a szolgáltatások létrehozásában és fenntartásában.

15. Cikk

A fizikailag vagy szellemileg fogyatékos személyek szakmai képzéshez, a rehabilitációhoz és a társadalomba történő újrabeilleszkedéshez való joga

A fizikailag vagy szellemileg fogyatékos személyek szakmai képzéshez, rehabilitációhoz és újrabeilleszkedéshez való joguk tényleges megvalósulásának biztosítása érdekében a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. megfelelő intézkedéseket tesznek a képzési lehetőségek biztosítására, ahol szükséges, ott a köz- vagy magánjellegű speciális intézmények bevonásával is;

2. megfelelő intézkedéseket tesznek a fizikailag fogyatékos személyek munkába állására, mint speciális munkakereső szolgáltatások létrehozása, lehetőségek teremtése a védett foglalkoztatásra és a munkaadók ösztönzése fizikailag fogyatékos személyek alkalmazására.

16. Cikk

A család joga a szociális, jogi és gazdasági védelemhez

A család, mint a társadalom alapvető egysége, teljes körű fejlődéshez szükséges feltételek biztosítása érdekében a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy olyan intézkedésekkel támogatják a családi élet gazdasági, jogi és szociális védelmét, mint például a szociális és családi juttatások, pénzügyi intézkedések, a családok lakhatásának biztosítása, a fiatal házasoknak nyújtott kedvezmények és egyéb megfelelő eszközök.

17. Cikk

Az anyák és gyermekek joga szociális és gazdasági védelemhez

Az anyák és gyermekek szociális és gazdasági védelemhez való joga tényleges megvalósulásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy megteszik az e célt szolgáló megfelelő és szükséges intézkedéseket, beleértve a megfelelő intézmények és szolgáltatások létrehozását vagy fenntartását is.

18. Cikk

Más Szerződő Fél területén folytatott kereső foglalkozáshoz való jog

A más Szerződő Fél területén folytatott kereső foglalkozáshoz való jog tényleges megvalósulásának biztosítására a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. az érvényben lévő rendelkezéseket liberális szellemben alkalmazzák;

2. a meglévő formalitásokat egyszerűsítik, és csökkentik vagy megszüntetik a külföldi munkások vagy munkaadók által fizetendő illetékeket vagy egyéb díjakat;

3. egyénileg vagy kollektíven liberalizálják a külföldi munkások alkalmazását szabályozó rendelkezéseket; és elismerik

4. saját állampolgáraik jogát arra, hogy elhagyják az országot és a többi Szerződő Fél területén vállalkozásba kezdjenek.

19. Cikk

A migráns dolgozók és családjaik védelemhez és segítséghez való joga

A bevándorló munkások és családjaik bármely másik Szerződő Fél területén történő védelemhez és segítséghez való joga tényleges megvalósulásának biztosítása érdekében a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy

1. számukra megfelelő és ingyenes szolgáltatásokat tartanak fenn, különösen a pontos információk megszerzésében, illetve megbizonyosodnak ezeknek a szolgáltatásoknak létezéséről, és a hazai törvények és rendeletek által lehetővé tett minden szükséges lépést megtesznek a ki- és bevándorlással kapcsolatos félrevezető propagandával szemben;

2. joghatóságuk határai között megfelelő intézkedéseket hoznak a dolgozók és családjaik eltávozásának, utazásának és fogadásának elősegítésére és joghatóságuk hatá-

rain belül biztosítják az utazás során a megfelelő egészségügyi, orvosi és higiéniai feltételeket;

3. megfelelő módon támogatják a ki- és bevándorlási országokon belüli, magán- vagy közjellegű szociális szolgálatok együttműködését;

4. a területükön jogszerűen tartózkodó dolgozóknak, amennyiben ezeket a kérdéseket törvények vagy jogszabályok szabályozzák, illetőleg a közigazgatási hatóságok ellenőrzik, a saját állampolgáraiknál nem kedvezőtlenebb elbánást biztosítanak az alábbi ügyekben:

a) díjazás és egyéb alkalmazási és munkafeltételek;

b) szakszervezeti tagság és a kollektív megállapodásra irányuló tárgyalások folytatásában való részvétel;

c) elszállásolás;

5. a területükön jogszerűen tartózkodó dolgozónak a saját állampolgáraiknál nem kedvezőtlenebb elbánást biztosítanak a foglalkoztatási adók, díjak és fizetendő hozzájárulások vonatkozásában;

6. a lehető legnagyobb mértékben segítik elő a letelepedési engedélyt kapott külföldi dolgozó családjának újra-egyesítését;

7. a területükön jogszerűen tartózkodó dolgozóknak az ezen Cikkben hivatkozott ügyekkel kapcsolatos jogi eljárások vonatkozásában biztosítják, hogy a saját állampolgáraiknál nem kedvezőtlenebb elbánásban részesülnek;

8. biztosítják, hogy a területükön jogszerűen tartózkodó dolgozókat nem utasítják ki, feltéve, hogy nem veszélyeztetik a nemzetbiztonságot és nem sértik a közérdeket és közérkölcset;

9. a törvényes keretek között lehetővé teszik, hogy a dolgozók keresetük és megtakarításaik belátásuk szerinti részét átutalják;

10. az e Cikkben biztosított védelmet és segítségnyújtást kiterjesztik az önálló vállalkozóként dolgozó migránsokra is, amennyiben az adott intézkedéseket alkalmazzák.

III. Rész

20. Cikk

Kötelezettségvállalások

1. Minden Szerződő Fél kötelezettséget vállal arra, hogy

a) a jelen Karta I. Részét azon célok kinyilvánításának tekinti, amelyek elérésére a jelen Rész bevezető bekezdésében foglaltakkal összhangban, minden megfelelő eszközzel törekedni fog;

b) a jelen Karta II. Része következő hét Cikke közül legalább ötöt kötelezőnek tekint magára nézve: ezek az 1., 5., 6., 12., 13., 16. és 19. Cikk;

c) az előző bekezdéssel összhangban általa kiválasztott Cikkeken felül a Karta II. Részének Cikkei vagy számozott bekezdései közül az általa tetszése szerint kiválasztottakat tekinti kötelezőnek, azzal, hogy a kötelezőnek tekintett Cikkek és számozott bekezdések teljes száma nem lehet kevesebb 10 Cikknél, vagy 45 számozott bekezdésnél.

2. A jelen Cikk 1. bekezdésének b) és c) pontjának megfelelően kiválasztott Cikkekről és bekezdésekről az Európa Tanács Főtitkárát akkor kell értesíteni, amikor a Szerződő Fél a megerősítésről, az elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okiratot letétbe helyezi.

3. A Szerződő Felek mindegyike bármely későbbi időpontban a Főtitkárhoz intézett értesítésben kijelentheti, hogy magára nézve kötelezőnek tekinti a Karta II. Részének azon Cikkeit és számozott bekezdéseit is, amelyet e Cikk 1. bekezdése alapján még nem fogadott el. Ezeket az utólagos kötelezettségvállalásokat a megerősítés vagy jóváhagyás szerves részének kell tekinteni és az értesítéstől számított harmincadik naptól kezdve azokkal egyenlő hatályúaknak kell tekinteni.

4. A Főtitkár az összes aláíró kormányt és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatóját tájékoztatja a Karta jelen Része értelmében beérkezett összes értesítésről.

5. Minden Szerződő Fél a nemzeti feltételeknek megfelelő munkaügyi ellenőrzési rendszert köteles fenntartani.

IV. Rész

21. Cikk

Az elfogadott rendelkezésekre vonatkozó jelentések

A Szerződő Feleknek a Karta II. Része általuk elfogadott rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozóan a Miniszterek Bizottsága által meghatározott formában két-évenként jelentést kell küldeniük az Európa Tanács Főtitkárának.

22. Cikk

A elfogadott rendelkezésekre vonatkozó jelentések

A Szerződő Felek a Miniszterek Bizottsága által kért időközönként kötelesek jelentést küldeni a Főtitkárnak a Karta II. Része azon rendelkezéseire vonatkozóan, amelyeket a megerősítéskor vagy a jóváhagyáskor, illetőleg azt követően tett értesítéssel nem fogadtak el. A Miniszterek Bizottsága időről időre meghatározza, hogy mely rendelkezésekről és milyen formában kell a jelentéseket megtenni.

23. Cikk

Másolatok megküldése

1. A 21. és 22. Cikkekben említett jelentéseik másolatait minden Szerződő Fél megküldi a munkáltatók nemzetközi szervezeteiben tagsággal rendelkező nemzeti szervezeteinek, amelyeket a 27. Cikk 2. bekezdésének megfelelően fel kell kérni arra, hogy a Kormányzati Szociális Bizottság Albizottsága ülésein képviseltessék magukat.

2. A Szerződő Felek — kívánságukra — a Főtitkárnak továbbítják az említett jelentésekre vonatkozóan az ezektől a nemzeti szervezetektől kapott észrevételeket.

24. Cikk

A jelentések vizsgálata

A 21. és 22. Cikkeknek megfelelően a Főtitkárnak küldött jelentéseket Szakértői Bizottság vizsgálja meg, amelynek a 23. Cikk 2. bekezdésének megfelelően a Főtitkárhoz továbbított észrevételeknek is a birtokában kell lennie.

25. Cikk

A Szakértői Bizottság

1. A Szakértői Bizottság legfeljebb hét tagból állhat, akiket a Miniszterek Bizottsága a Szerződő Felek javaslati alapján a legfeddhetetlenebb, a nemzetközi szociális ügyekben elismert tekintélynek számító független szakértőkből összeállított listáról nevez ki.

2. A bizottság tagjait hatéves időszakra nevezik ki. Kinevezésük megújítható. Mindamellet az először kijelölt tagok közül két tag hivatali ideje a negyedik év végén lejár.

3. A Miniszterek Bizottsága azokat a tagokat, akiknek a hivatali ideje az első négy év végén jár le, közvetlenül az első kinevezést követően sorshúzással választja ki.

4. A Szakértői Bizottság azon tagja, akit olyan tag helyett neveztek ki, akinek hivatali ideje még nem járt le, addig marad hivatalában, amíg elődje megbízatása tartott volna.

26. Cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet részvétele

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezetet felkérjük, hogy jelölje ki képviselőjét, aki a Szakértői Bizottság megbeszélésein tanácskozási joggal vesz részt.

27. Cikk

A Kormányzati Szociális Bizottság Albizottsága

1. A Szerződő Felek jelentései és a Szakértői Bizottság következtetései megvitatásra az Európa Tanács Kormányzati Szociális Bizottságának Albizottsága elé kerülnek.

2. Az Albizottságban minden Szerződő Fél egy képviselővel rendelkezik. Legfeljebb két nemzetközi munkaadói és két nemzetközi szakszervezeti szervezetet kér fel képviselők jelölésére, akik az üléseken megfigyelőként, tanácskozási joggal vesznek részt. Ezenfelül konzultálhat az Európa Tanácsban tanácskozási joggal rendelkező nemzetközi nem kormányzati szervezetek legfeljebb két képviselőjével azon kérdések vonatkozásában, amelyekkel a szervezet kiemelten foglalkozik, mint például a szociális gondoskodás és a család gazdasági és szociális védelme.

3. Az Albizottság a Miniszterek Bizottsága elé terjeszti azt a jelentést, amely következtetéseit tartalmazza, és mellékeli a Szakértői Bizottság jelentését.

28. Cikk

Konzultatív Gyűlés

Az Európa Tanács Főtitkára a Konzultatív Gyűlés elé terjeszti a Szakértői Bizottság következtetéseit. A Konzultatív Gyűlés e következtetésekről alkotott véleményét a Miniszterek Bizottságához továbbítja.

29. Cikk

A Miniszterek Bizottsága

A bizottságbeli tagságra jogosult tagok kétharmados többségével a Miniszterek Bizottsága, az Albizottság jelentése alapján és a Konzultatív Gyűléssel történt tanácskozást követően, minden Szerződő Félnek bármilyen szükséges ajánlást tehet.

V. Rész

30. Cikk

Ideiglenes eltérések háború vagy vészhelyzet idején

1. A háború vagy a nemzet létét fenyegető más rendkívüli állapot esetén bármelyik Szerződő Fél a jelen Kartából fakadó kötelezettségeitől ideiglenesen eltérő intézkedéseket tehet a helyzet által feltétlenül megkívánt mértékben, feltéve, hogy az intézkedések nem összeegyeztethetetlenek egyéb nemzetközi kötelezettségeivel.

2. Az eltérés jogával élő Szerződő Fél az Európa Tanács Főtitkárának ésszerű időn belül teljes körű tájékoztatást ad az általa tett intézkedésekről és azok okairól. Hasonlóképpen értesíti az Európa Tanács Főtitkárát, ha az ilyen intézkedések már nem hatályosak és a Karta általa elfogadott rendelkezéseit ismét teljes mértékben végrehajtja.

3. A Főtitkár az e Cikk 2. bekezdésével összhangban kapott tájékoztatásokat közli a többi Szerződő Féllel és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatójával.

31. Cikk

Korlátozások

1. Az I. Részben meghatározott jogokat és alapelveket tényleges megvalósításuk és a II. Részben biztosított gyakorlati alkalmazásuk során semmiféle olyan megszorításnak vagy korlátozásnak nem szabad alávetni, amelyeket ezekben a Részekben nem tettek kifejezetten lehetővé, kivéve a jogszabályban meghatározott olyan megszorításokat és korlátozásokat, amelyek egy demokratikus társadalomban mások jogainak és szabadságjogainak vagy a közérdek, a nemzetbiztonság, a közegészségügy vagy a közérköls védelmében szükségesek.

2. A jelen Kartában meghatározott jogoknak és kötelezettségeknek a Karta által lehetővé tett korlátozásai kizárólag csak abból a célból alkalmazhatóak, amelyre azokat lehetővé tették.

32. Cikk

A Karta viszonya a belső joghoz vagy a nemzetközi egyezményekhez

A jelen Karta rendelkezései nem sérthetik a már hatályos vagy később hatályba lépő, a belső jognak vagy bármely, két- vagy többoldalú nemzetközi szerződésnek a rendelkezéseit, amelyek révén a védett személyek kedvezőbb elbírálásban részesülhetnek.

33. Cikk

Kollektív szerződések általi teljesítés

1. Azokban a tagországokban, ahol a jelen Karta II. Rész, 2. Cikkének 1., 2., 3., 4. és 5. bekezdése, 7. Cikkének 4., 6. és 7. bekezdése és 10. Cikkének 1., 2., 3. és 4. bekezdése rendelkezései rendszerint a munkaadók vagy a munkaadók szervezetei és a dolgozói szervezetek között kötött megállapodásra tartoznak, vagy általában nem törvényhozási úton teljesülnek, ezen bekezdésekben megjelölt kötelezettségvállalások

érvényesek, és azok teljesítése ténylegesen megtörténtnek tekinthető, amennyiben e rendelkezések e megállapodások részeként vagy más módon az érdekelt dolgozók nagy többségére nézve alkalmazásra kerülnek.

2. Azokban a tagországokban, ahol e rendelkezések rendszerint a törvényalkotásra tartoznak, a Szerződő Felek is megtehetik ezeket a kötelezettségvállalásokat, és azok teljesítését érvényesnek kell tekinteni, ha a rendelkezéseket a törvény az érdekelt dolgozók többségére nézve alkalmazza.

34. Cikk

Területi hatály

1. A jelen Karta a Szerződő Felek anyaországi területeire alkalmazandó. Az aláírásakor vagy a megerősítésről, illetőleg a jóváhagyásról szóló okirat letétbe helyezésekor az Európa Tanács Főtitkárához intézett nyilatkozatban minden aláíró kormány meghatározhatja, hogy e szempontból mely terület tekintendő anyaországnak.

2. A jelen Karta megerősítése vagy jóváhagyása időpontjában vagy azt követően bármikor, az Európa Tanács Főtitkárához intézett értesítésben bármely Szerződő Fél kijelentheti, hogy a Kartát egészben vagy részben ki fogja terjesztetni az értesítésben meghatározott nem anyaországi területre vagy területekre is, amelyek nemzetközi kapcsolatairól felelős, vagy amelyekért nemzetközi felelősséget visel. A nyilatkozatban meg kell határozni a Karta II. Része azon Cikkeit vagy bekezdéseit, amelyeket a nyilatkozatban megjelölt területek vonatkozásában kötelezőnek fogad el.

3. A Kartát az ezekben a nyilatkozatokban megjelölt területre vagy területekre a nyilatkozatnak a Főtitkárnál történt letétbe helyezésétől számított harminc nap elteltével kell alkalmazni.

4. Minden Szerződő Fél bármely későbbi időpontban az Európa Tanács Főtitkárához intézett nyilatkozatban kijelentheti, hogy egy vagy több olyan területre nézve, amelyre a Karta alkalmazása e Cikk 2. bekezdésével összhangban kiterjesztésre került, kötelező érvényűnek fogad el bármely olyan Cikket vagy bekezdést, amelyet az adott terület vagy területek vonatkozásában addig még nem fogadott el. Ezeket az utólagos kötelezettségvállalásokat az eredeti nyilatkozat szerves részének kell tekinteni az érintett terület vonatkozásában, és a közlésüktől számított harminc nap elteltével azokkal azonos hatállyal rendelkeznek.

5. A Főtitkár a jelen Cikkkel összhangban hozzá eljuttatott minden nyilatkozatról értesíti a többi aláíró kormányt és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatóját.

35. Cikk

Aláírás, megerősítés, hatálybalépés

1. A jelen Karta az Európa Tanács tagjai részére áll nyitva aláírásra. A Kartát meg kell erősíteni vagy jóvá hagyni. A megerősítésről vagy jóváhagyásról szóló okiratot az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

2. A Karta az ötödik megerősítő vagy jóváhagyási okmány letétbe helyezését követő harminc nap elteltével lép hatályba.

3. Azon aláíró kormány tekintetében, amely utóbb erősíti meg, a Karta a megerősítésről vagy jóváhagyásról szóló okirat letétbe helyezéséről számított harminc nap elteltével lép hatályba.

4. A Főtitkár az Európa Tanács összes tagját és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatóját értesíti a Karta hatálybalépéséről, a megerősítő vagy jóváhagyó Szerződő Felek nevével és a később letétbe helyezett megerősítésről vagy jóváhagyásáról szóló okiratokról.

36. Cikk

Módosítások

Az Európa Tanács Főtitkárának címzett értesítéssel az Európa Tanács bármely tagja javaslatot tehet a Karta módosítására. A Főtitkár az így közölt minden módosítási javaslatot eljuttatja az Európa Tanács többi tagállamához. A javaslatokat a Miniszterek Bizottsága megvizsgálja és véleményezésre a Konzultatív Gyűlés elé terjeszti. A Miniszterek Bizottsága által jóváhagyott módosítás az azt követő harminc nap elteltével lép hatályba, hogy valamilyen Szerződő Fél tájékoztatta a Főtitkárt a módosítás elfogadásáról. A Főtitkár az Európa Tanács összes tagországát és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatóját tájékoztatja a módosítások hatályba lépéséről.

37. Cikk

Felmondás

1. A Szerződő Felek bármelyike csak a Kartának az ő vonatkozásában történt hatálybalépésétől számított öt-éves időszak vagy az azt követő bármelyik kétéves időszak lejártával, és minden esetben az Európa Tanács Főtitkárához intézett hat hónapos előzetes értesítést követően mondhatja fel a jelen Kartát. A Főtitkár a felmondásról értesíti a többi Felet és a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatóját. A felmondás nem érinti a Karta hatályát a többi Szerződő Fél vonatkozásában, feltéve, hogy a Szerződő Felek száma nem csökken öt alá.

2. Az előző bekezdés rendelkezéseivel összhangban bármely Szerződő Fél felmondhatja a Karta II. Részéből általa elfogadott bármely Cikket vagy bekezdést, feltéve, hogy a Szerződő Felet kötelező Cikkek vagy bekezdések száma soha nem csökken a Cikkek esetében 10, a bekezdések esetében 45 alá, és hogy a kötelezőnek tekintett Cikkek vagy bekezdések száma továbbra is magában foglalja a Szerződő Fél által kiválasztott azon Cikkeket, amelyekre utalás történt a 20. Cikk 1. bekezdés b) pontjában.

3. A jelen Cikk 1. bekezdésében meghatározott feltételek mellett azokra a területekre nézve, amelyekre a Kartát a 34. Cikk 2. bekezdésével összhangban tett nyilatkozatnak megfelelően alkalmazni kell, bármely Szerződő Fél felmondhatja a jelen Kartát vagy a Karta II. Része bármely Cikkét vagy bekezdését.

38. Cikk

Függelék

A Függelék a Karta szerves részét képezi.

Ennek hitelül a kellő felhatalmazással rendelkező alulírottak aláírták a jelen Kartát.

Készült Torinóban, 1961. október 18. napján, angol és francia nyelven, egyetlen példányban, amelyet az Európa Tanács levéltárában kell elhelyezni. Mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles. A Főtitkár minden aláíró részére másolatot küld.

A SZOCIÁLIS KARTA FÜGGELÉKE

A Szociális Karta alkalmazási köre a védett személyek vonatkozásában

1. A 12. Cikk 4. bekezdés és a 13. Cikk 4. bekezdés sérelme nélkül azoknak a köre, akikre a 1—17. Cikkek kiterjednek, a külföldieket csak annyiban foglalja magában, amennyiben azok más Szerződő Fél olyan állampolgárai, akik az érintett Szerződő Fél területén jogszerűen laknak vagy rendszeresen munkát végeznek, azzal a meg egyezéssel, hogy ezeket a Cikkeket a 18. és 19. Cikkek rendelkezéseinek fényében fogják értelmezni.

Ez az értelmezés nem zárja ki, hogy a hasonló kedvezményeket a Szerződő Felek bármelyike kiterjessze más személyekre is.

2. a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott Genfi Egyezmény által meghatározott azon menekülteknek, akik jogszerűen tartózkodnak területükön, minden Szerződő Fél biztosítja a lehető legkedvezőbb elbánást, de semmiképpen sem kedvezőtlenebbet, mint amelyre az említett egyezményben elfogadott kötelezettségek vagy az ezen menekültekre vonatkozó a bármely más nemzetközi megállapodások alapján köteles.

I. Rész és II. Rész 18. Cikk 1. bekezdés

Magától értetődik, hogy e rendelkezések nem vonatkoznak a Szerződő Felek területére történő belépésre, és nem járhatnak a letelepedésről szóló 1955. december 13-án kelt Európai Egyezmény sérelmével.

II. Rész 1. Cikk 2. bekezdés

Ezt a rendelkezést nem lehet úgy értelmezni, mint amely megtilt vagy lehetővé tesz bármely szakszervezeti oltalmi záradékot vagy gyakorlatot.

4. Cikk 4. bekezdés

Ezt a rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy súlyos vétesség esetén nem tiltja az azonnali elbocsátást.

4. Cikk 5. bekezdés

Magától értetődik, hogy az ebben a bekezdésben megkövetelteknek a Szerződő Felek akkor tesznek eleget, ha a dolgozók nagy többsége vonatkozásában a törvény, kollektív szerződés vagy döntőbírói ítélet nem enged bérelvonnásokat; ez alól egyedül azok képezhetnek kivételt, akik nem esnek a felsoroltak hatálya alá.

6. Cikk 4. bekezdés

Magától értetődik, hogy a Szerződő Felek saját vonatkozásukban jogszabályi úton szabályozhatják a sztrájkjogot, feltéve, hogy e jogok minden esetleges korlátozása a 31. Cikk szerint igazolható.

7. Cikk 8. bekezdés

Magától értetődik, hogy a Szerződő Felek az ebben a bekezdésben megkövetelt kötelezettségvállalásnak akkor tesznek eleget, ha a kötelezettségvállalás azon szellemét követve törvényben biztosítják, hogy a 18 éven aluliak nagy többségét nem alkalmazzák éjszakai munkára.

12. Cikk 4. bekezdés

A bekezdés bevezetőjében olvasható „és az ezekben a megállapodásokban lefektetett feltételek alapján” szavakat úgy kell érteni, hogy a biztosítási hozzájárulástól függetlenül létező juttatások tekintetében, a Szerződő Felek meghatározott idejű egyhelyben lakást írhatnak elő, mielőtt ezeket a juttatásokat a többi Szerződő Fél állampolgárai számára biztosítják.

13. Cikk 4. bekezdés

Azok a kormányok, amelyek nem részesei a Szociális és Orvosi Ellátásról szóló európai egyezménynek, e bekezdést illetően azzal a feltétellel erősíthetik meg a Szociális Kartát, hogy a többi Szerződő Fél állampolgárai részére az említett egyezmény rendelkezéseivel összhangban levő bánásmódot biztosítják.

19. Cikk 6. bekezdés

E rendelkezés szempontjából a „külföldi dolgozó családja” kifejezés úgy értendő, hogy az magában foglalja legalább a feleséget és a 21 év alatti eltartott gyermekeket.

III. Rész

Magától értetődik, hogy a Karta nemzetközi jogi kötelezettségeket tartalmaz, amelyek alkalmazása egyedül a IV. Részben meghatározott ellenőrzés alatt áll.

20. Cikk 1. bekezdés

Magától értetődik, hogy a „számozott bekezdések” olyan Cikkeket is jelenthetnek, amelyek csak egyetlen bekezdésből állnak.

V. Rész 30. Cikk

A „háború vagy más rendkívüli állapot esetén” kifejezés úgy értendő, hogy az a háború fenyegetésének esetét is magában foglalja.

3. § A Magyar Köztársaság vonatkozásában az Országgyűlés döntésének megfelelően a Karta 20. Cikke 1. bekezdésének b) és c) pontjával összhangban a Karta II. Részének kötelező alkalmazása az 1. Cikkre, a 2. Cikkre, a 3. Cikkre, 5. Cikkre, 6. Cikkre, 8. Cikkre, 9. Cikkre, 11. Cikkre, 13. Cikkre, 14. Cikkre, 16. Cikkre és 17. Cikkre terjed ki.

4. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit 1999. augusztus 7-től kell alkalmazni.

(2) A Karta 13. Cikkében említett, az abban foglaltakra tekintettel alkalmazott, az Európa Tanács Szociális és Orvosi Ellátásról szóló, 1953. december 11-én kelt párizsi egyezményének magyar nyelvű szövegét a törvény *melléklete* tartalmazza.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Melléklet
az 1999. évi C. törvényhez

Európai Egyezmény a szociális és orvosi ellátásról

Párizs, 1953. XII. 11.

A jelen dokumentumot aláíró kormányok mint az Európa Tanács tagjai,

figyelembe véve, hogy az Európa Tanács célkitűzése a tagok közötti egység erősítése többek között annak érdekében, hogy előmozdítsák a társadalmi haladásukat,

e céllal összhangban elhatározván, hogy a szociális és orvosi ellátásra vonatkozó törvények alkalmazásakor minden részt vevő nemzet állampolgárát illető egységes bánásmód elvének leszögezésével szociális téren kibővítik együttműködésüket, valamint

ennek céljából Egyezmény megkötését kívánva, az alábbiakban állapodtak meg:

I. Fejezet

Általános szabályok

1. Cikk

Minden egyes Szerződő Fél vállalja annak biztosítását, hogy más Szerződő Felek állampolgárait, akik területének bármely, az Egyezmény hatálya alá eső részén jogszerűen tartózkodnak és nem rendelkeznek elegendő forrással, saját állampolgáraival azonosan és ugyanazon feltételek mellett részesíti a területének azon részén mindenkor érvényes törvények szerint kijáró szociális és orvosi ellátásban (a továbbiakban: ellátás).

2. Cikk

a) A jelen Egyezmény céljaira az „ellátás”, „állampolgárok”, „terület” és „származási ország” kifejezések az alábbi jelentéssel bírnak:

(i) Az „ellátás” minden Szerződő Fél vonatkozásában az ellátásnak azt a teljes körű, az adott fél területének bármely részén, az érvényes törvények és rendelkezések szerinti biztosítását jelenti, amely alapján a megfelelő saját forrásokkal nem rendelkező személyek megkapják a létfenntartáshoz szükséges forrásokat, az állapotuk indokolta gondozást, kivéve olyan, nem járulékalapú nyugdíjakat, illetve egyéb illetményeket, amelyeket háború vagy külföldi megszállás okozta sérülések alapján folyósítanak.

(ii) A Szerződő Fél „állampolgárai” és „területe” kifejezések azzal a jelentéssel bírnak, amelyet a Szerződő Fél az Európa Tanács Főtitkárának címzett deklarációjában a többi Szerződő Féllel folytatott kommunikáció céljára azoknak tulajdonít, feltéve, hogy azt a személyt, aki valami módon elveszíti állampolgárságát — kivéve, ha attól meg-

fosztották — és így hontalanná válik, amíg egy másik állampolgárságot meg nem szerez, továbbra is állampolgárként kezelik.

(iii) A „származási ország” azt az országot jelenti, amelynek az adott személy, akire a jelen Egyezmény rendelkezései vonatkoznak, állampolgára.

b) A Szerződő Felek területein érvényes törvényeket és rendelkezéseket, és amelyekre a jelen Egyezmény vonatkozik, továbbá a Szerződő Felek által megfogalmazott fenntartásokat rendre az I. és II. Függelékben sorolták fel.

3. Cikk

A kérdéses személy állampolgárságát az ilyen ügyekre a származási országban vonatkozó törvénykezésnek megfelelően kell igazolni.

4. Cikk

Bármely Szerződő Fél állampolgára számára nyújtott ellátás költségét az ellátást biztosító Szerződő Fél fedezi.

5. Cikk

A Szerződő Felek vállalják, hogy egymásnak segítséget nyújtanak az ellátás teljes költségének behajtásához olyan harmadik felektől, akik a támogatásban részesülő személy vonatkozásában anyagi felelősséggel tartoznak, illetve olyan személyektől, akiknek felelősségük a kérdéses személy ellátásának költségeihez hozzájárulni.

II. Fejezet

Visszatelepülés

6. Cikk

a) A Szerződő Fél, akinek a területén egy másik Szerződő Fél állampolgára jogszerűen tartózkodik, állandó jelleggel nem telepítheti vissza ezt az állampolgárt pusztán annak okán, hogy ellátásra szorul.

b) Semmi sem csorbítja a deportálás jogát a jelen Egyezményben, kivéve az előző bekezdésben említett indokot.

7. Cikk

a) A Szerződő Felek a 6. Cikk a) pontjában foglalt kitételek ellenére a 6. Cikk a) pontjában említett kizárólagos indok alapján is visszatelepíthetik egy másik Szerző-

déses Fél területükön lakó állampolgárát, amennyiben megvalósulnak az alábbi feltételek:

(i) a kérdéses személy nem lakott legalább öt éven át megszakítás nélkül a Szerződő Fél területén, ha 55 éves kora előtt érkezett, illetve 10 éven át, ha idősebb korában jött;

(ii) egészségileg alkalmas az utazásra; és

(iii) nincsenek szoros kötelékei azon a területen, ahol állandó lakhelye van.

b) A Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy csak is a legnagyobb mérséklettel folyamodnak a visszatelepítés eszközéhez és akkor is csak olyankor, ha nem merül fel humanitárius ellenvetés.

c) Ugyanebben a szellemben a Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy ha bárkit, aki támogatásban részesül visszatelepítenek, akkor a házastárs és a gyermekek számára (amennyiben van/vannak) segítséget ajánlanak fel a szóban forgó személy elkíséréséhez.

8. Cikk

a) Az a Szerződő Fél, amelyik egy állampolgárt a 7. Cikk rendelkezéseinek szellemében visszatelepít, viseli a visszatelepítés költségeit annak a területnek a határáig, ahová az állampolgárt visszatelepítik.

b) Minden egyes Szerződő Fél vállalja, hogy a 7. Cikk rendelkezéseinek szellemében visszatelepített bármely saját állampolgárát fogadja.

c) Minden egyes Szerződő Fél vállalja, hogy a 7. Cikk rendelkezéseinek szellemében visszatelepített bármely személy saját területén való utaztatásáról gondoskodik.

9. Cikk

Amennyiben az az ország, amelynek az ellátásban részesülő személy magát állampolgárának vallja, nem ismeri el állampolgárságát, a cáfolat indokait harminc napon belül, illetve amint csak ezt követően lehetséges, el kell hogy juttassa az állandó lakóhely szerinti országba.

10. Cikk

a) Abban az esetben, ha visszatelepítés mellett hoznak döntést, értesíteni kell a származási ország diplomáciai vagy konzuli hatóságait (lehetőség szerint három héttel a visszatelepítést megelőzően) az adott ország állampolgárának visszatelepítéséről.

b) A származási ország hatóságainak kötelességük a tranzitországot, avagy -országokat megfelelően tájékoztatni.

c) Az ilyen személyek átadásának helyét a származási és a lakóhely szerinti országok illetékes hatóságai közötti megegyezés alapján határozzák meg.

III. Fejezet

Állandó tartózkodás

11. Cikk

a) Idegen állandó tartózkodása bármely Szerződő Fél területén az Egyezmény értelmében mindaddig jogszerűnek minősül, amíg az ilyen személy érvényes tartózkodási engedéllyel, avagy más, az állandó tartózkodás szerint érintett ország törvényei és rendelkezései által előírt engedéllyel rendelkezik. Az ilyen engedélyek megújításának elmulasztása — amennyiben ennek pusztán az érintett személy figyelmetlensége az oka — nem csorbítja az ellátásra való jogosultságot.

b) A jog szerinti állandó tartózkodás azon a napon válik jogtalanná, amikor a kérdéses személlyel szemben kitoloncolási parancsot adnak ki, kivéve, ha annak végrehajtását felfüggesztik.

12. Cikk

A 7. Cikkben foglalt folyamatos tartózkodás kezdetének dátumát, ellenkező érvényű bizonyíték hiányában, a hivatalos vizsgálat által feltárt bizonyítékok, a III. Függelékben felsorolt dokumentumok, illetve az adott országban a tartózkodás bizonyítékaként a törvények és rendelkezések által elismert dokumentumok alapján kell meghatározni.

13. Cikk

a) Az ott-tartózkodás folytonosságának igazolásául az állandó lakhely szerinti országban elfogadható bizonyíték bemutatható, mint például munkaviszony igazolása, avagy lakbérszámlák bemutatása.

b) (i) Az ott-tartózkodást folyamatosnak kell tekinteni három hónapnál rövidebb idejű távolmaradások ellenére, feltéve, hogy a távolmaradásnak nem visszatelepítés vagy kitoloncolás az oka.

(ii) Hat hónapig vagy ennél hosszabb időszakokra való távolmaradást úgy kell tekinteni, mint amely megszakítja az állandó tartózkodás folytonosságát.

(iii) Annak eldöntésekor, hogy a három és hat hónap közé eső időszakra való távolmaradás megszakítja-e az állandó ott-tartózkodás folyamatosságát, figyelembe kell venni az említett személy szándékát az állandó lakhely szerinti országba való visszatérésre, valamint azt, hogy mennyiben őrizte meg távolléte alatt a lakóhely szerinti országgal létesített kapcsolatait.

(iv) Az állandó lakóhely országában bejegyzett hajón teljesített szolgálat nem minősül a folyamatos ott-tartózkodás szünetelésének. Más hajókon teljesített szolgálatot a fenti (i)–(iii) alpontok rendelkezései szerint kell kezelni.

14. Cikk

Az ott-tartózkodás hosszának kiszámításakor nem számítandók be azon időszakok, mialatt az érintett személy közpénzekből kapott támogatást — amint az az I. Függelékben említett törvényi intézkedésekben le van fektetve —, kivéve akut megbetegedés orvosi kezelésének vagy rövid távú orvosi kezelés esetét.

IV. Fejezet

Egyéb rendelkezések

15. Cikk

A Szerződő Felek kormányzati, diplomáciai és konzuli hatóságai minden lehetséges segítséget megadnak egymásnak a jelen Egyezmény megvalósításakor.

16. Cikk

a) A Szerződő Felek értesítik az Európa Tanács Főtitkárát, ha törvényeikben, illetve rendelkezéseikben bármi olyan későbbi módosítás, kiegészítés történik, amely az I. és III. Függelékben foglaltakat érinti.

b) Minden Szerződő Félnek értesítenie kell az Európa Tanács Főtitkárát bármely olyan új törvényről vagy rendelkezésről, amely még nem szerepel az I. Függelékben. Ezen értesítés alkalmával a Szerződő Fél fenntartásokkal élhet az új törvénynek, illetve rendelkezésnek a Szerződő Felek más állampolgáraival szembeni alkalmazását illetően.

c) Az Európa Tanács Főtitkára továbbít a többi Szerződő Fél felé minden információt, amelyről az a) és b) pontok szerint értesült.

17. Cikk

A Szerződő Felek kétoldalú megállapodás útján közbenső intézkedéseket hozhatnak azon esetek szabályozására, ahol az ellátást még a jelen Egyezmény életbelépése előtt biztosították.

18. Cikk

A jelen Egyezmény előírásai nem korlátozzák az olyan nemzeti törvények és rendelkezések, kétoldalú, illetve többoldalú megállapodások előírásait, amelyek a kedvezményezettre nézve kedvezőbbek.

19. Cikk

Az I., II. és III. Függelék a jelen Egyezmény szerves részének tekintendő.

20. Cikk

a) A Szerződő Felek illetékes hatóságai igyekeznek megoldást találni minden olyan egyezkedésben és vitában, amely a jelen Egyezmény értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozik.

b) Ha nem sikerül a vitában három hónapon belül megállapodásra jutni, akkor azt döntés végett választottbíróvási testület elé kell terjeszteni — amelynek összetételéről és eljárási rendjéről az érintett felek állapodnak meg —, illetve, ha újabb három hónapig ilyen megállapodás nem születik, akkor a döntőbíró — bármelyik Szerződő Fél kérésére — a Nemzetközi Bíróság Elnöke választja. Amennyiben a Nemzetközi Bíróság Elnöke a vitában részt vevő felek bármelyikének állampolgára lenne, úgy ezt a feladatot az alelnökre, avagy arra a rangban utána következő bíróra kell bízni, aki nem állampolgára a vitában részt vevő felek egyikének sem.

c) A választottbíróvási testület, illetve a döntőbíróvási döntését a jelen Egyezmény elveivel és szellemével összhangban kell meghozni és a döntést véglegesnek és kötelező erejűnek kell tekinteni.

21. Cikk

a) A jelen Egyezményt az Európa Tanács tagjai aláírhatják. Az Egyezményt ratifikálni kell. A ratifikálás okmányait az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

b) A jelen Egyezmény a második ratifikáló okmány letétbe helyezését követő hónap első napján lép életbe.

c) Ami a később ratifikáló Aláírókat illeti, az Egyezmény számukra annak a hónapnak az első napján lép életbe, amely saját ratifikáló okmányuk letétbe helyezését követi.

22. Cikk

a) Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága felszólíthat olyan államokat is, amelyek nem tagjai a Tanácsnak, hogy csatlakozzanak a jelen Egyezményhez.

b) A csatlakozás a csatlakozás okmányának az Európa Tanács Főtitkáránál való letétbe helyezésével történik meg, és a letétbe helyezést követő hónap első napján lép életbe.

c) A jelen Cikkkel összhangban letétbe helyezett csatlakozási okmányhoz csatolni kell az azokat az adatokat tartalmazó értesítőt, amelyeknek a jelen Egyezmény I. és III. Függelékében kellene szerepelniük, ha az érintett állam kormánya a csatlakozás dátumakor e dokumentum aláírója lenne.

d) A jelen Egyezmény szempontjából, a c) pont alapján nyújtott adatokat annak a Függeléknek a részeként kell tekinteni, amelybe akkor foglaltattak volna, ha az érintett állam kormánya e dokumentum aláírója lenne.

23. Cikk

Az Európa Tanács Főtitkára értesíteni fogja a Tanács tagjait:

a) a jelen Egyezmény életbelépésének napjáról és ratifikáló tagjainak nevéről;

b) a 22. Cikkkel összhangban letétbe helyezett csatlakozási okmányról és az azzal együtt kézhez vett értesítőkről;

c) a 24. Cikkkel összhangban kézhez vett értesítőről és a hatálybalépéséről.

24. Cikk

A jelen Egyezmény a 21. Cikk b) pontja szerinti hatálybalépés dátumától számított két évig marad életben. Ezt követően évről évre hatályban marad azon Szerződő Felek számára, akik az Európa Tanács Főtitkárának címzett értesítésben legkevesebb hat hónappal az első két éves időszak, illetve bármely azt követő éves időszak lejárta előtt nem mondták fel az Egyezményt. A felmondásról szóló értesítés annak az időszaknak a végén lép életbe, amely időszakra vonatkozik.

A fentiek tanúságául, a megfelelőképpen felhatalmazott alulírottak a jelen Egyezményt kézjegyükkel látták el.

Készült Párizsban, 1953. december 11-én, angol és francia nyelven — amelyek mindegyike egyaránt mérvadó —, egyetlen példányban, amely az Európa Tanács levéltárába kerül letétbe. A Főtitkár a hitelesített példányokat eljuttatja az összes Aláírónak.

**A szociális és orvosi ellátásról szóló
Európai Egyezmény Jegyzőkönyve**

A jelen dokumentumot aláíró kormányok mint az Európa Tanács tagjai,

tekintettel a Párizsban, 1953. december 11-én aláírt Szociális és Orvosi Ellátásról szóló Európai Egyezmény rendelkezéseire (a továbbiakban: Ellátásról szóló Egyezmény),

tekintettel a Menekültek helyzetével foglalkozó Egyezmény rendelkezéseire, amelyet Genfben, 1951. július 28-án írtak alá (a továbbiakban: Genfi Egyezmény),

attól a kívánságtól vezéreltetve, hogy az Ellátásról szóló Egyezmény rendelkezéseit oly módon terjesszék ki, hogy azok vonatkozzanak a Genfi Egyezmény által menekültként meghatározott személyekre,

az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

A jelen Egyezmény vonatkozásában a „menekült” kifejezés jelentése megegyezik a Genfi Egyezmény 1. Cikkében e szónak tulajdonított jelentéssel, feltéve, hogy a jelen dokumentum aláírásakor, illetve ratifikálásakor a Szerződő Felek mindegyike nyilatkozatot tesz, amely megnevezi, hogy az Egyezmény 1. Cikkének B. pontjában felsorolt jelentések melyike alkalmazandó a jelen Jegyzőkönyv szerinti kötelezettségek vonatkozásában, kivéve, ha a Szerződő Fél már az Egyezmény aláírásakor, illetve ratifikálásakor ilyen értelmű nyilatkozatot tett.

2. Cikk

Az Ellátásról szóló Egyezmény I. Fejezetének rendelkezései vonatkoznak a menekültekre is, ugyanazon feltételek mellett, mint amelyek mellett a jelen Egyezményben részt vevő Szerződő Felek állampolgáira vonatkoznak.

3. Cikk

1. Az Ellátásról szóló Egyezmény II. Fejezetének rendelkezései nem vonatkoznak a menekültekre.

2. Amennyiben egy adott személyt a Genfi Egyezmény 1. Cikkének C. pontja alapján tovább már nem illetik meg a Genfi Egyezmény által biztosított kedvezmények, az Ellátásról szóló Egyezmény 7. Cikkének a) (i) pontjában meghatározott, a visszatelepítésre szolgáló időszak azon a napon veszi kezdetét, amelyen a kérdéses személy jogcíme megszűnik.

4. Cikk

A Szerződő Felek között a jelen Jegyzőkönyv 1., 2. és 3. Cikkeit az Ellátásról szóló Egyezmény további Cikkeiként kell tekinteni, és azon Egyezmény meglévő többi rendelkezését ennek megfelelően kell alkalmazni.

1. A jelen Jegyzőkönyvet aláírhatják az Európa Tanács azon tagjai, akik aláírták az Ellátásról szóló Egyezményt. A dokumentumot ratifikálni kell.

2. Bármely állam, amely csatlakozott az Ellátásról szóló Egyezményhez, csatlakozhat a jelen Jegyzőkönyvhöz is.

3. A jelen Jegyzőkönyv annak a hónapnak az első napján lép életbe, amely a ratifikálást vagy csatlakozást szolgáló második okmány letétbe helyezését követi.

4. Ami az ezt követően ratifikáló bármely aláíró országot vagy csatlakozó államot illeti, a Jegyzőkönyv a saját ratifikációs vagy csatlakozási okmányának letétbe helyezését követő hónap első napján lép életbe.

5. A ratifikációs vagy csatlakozási okmányokat az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni, aki értesíti a Tanács tagjait és a csatlakozó államokat azoknak az államoknak a nevével, amelyek a Jegyzőkönyvet már ratifikálták vagy csatlakoztak hozzá.

Ennek hitelül a megfelelő meghatalmazással rendelkező alulírottak a jelen Jegyzőkönyvet aláírták.

Készült Párizsban, 1953. december 11-én, angol és francia nyelven — amelyek mindegyike egyaránt mérvadó —, egyetlen példányban, amely az Európa Tanács levéltárába kerül letétbe. A Főtitkár a hitelesített példányokat eljuttatja az összes Aláírónak.

1999. évi CI. törvény

az 1994. január 1. és 1994. december 31. között
Ruanda területén elkövetett népiirtásért és a nemzetközi
humanitárius jog egyéb súlyos megsértéséért felelős
személyek, valamint a szomszédos államok területén
elkövetett népiirtásért és egyéb hasonló jogsértésekért
felelős ruandai állampolgárok megbüntetésére létrejött
Nemzetközi Büntetőtörvényszék Alapokmányából
fakadó kötelezettségek végrehajtásáról*

Az Országgyűlés az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 955. (1994.) számú határozatával az 1994. január 1. és 1994. december 31. között Ruanda területén elkövetett népiirtásért és a nemzetközi humanitárius jog egyéb súlyos megsértéséért felelős személyek, valamint a szomszédos államok területén elkövetett népiirtásért és egyéb hasonló jogsértésekért felelős ruandai állampolgárok megbüntetésére létrejött Nemzetközi Büntetőtörvényszék (a továbbiakban: Ruandai Nemzetközi Törvényszék) Alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról az alábbi törvényt alkotja:

1. § (1) Az Alapokmány 2—4. Cikkeiben felsorolt bűncselekmények miatt Magyarországon folyó büntetőeljárást a Ruandai Nemzetközi Törvényszék megkeresésére fel kell függeszteni; a megkeresést követően ilyen ügyben eljárás nem indítható.

(2) A felfüggesztett büntetőeljárás csak akkor folytatható, illetőleg az eljárás csak akkor indítható meg, ha

a) a Ruandai Nemzetközi Törvényszék joghatóságának hiányát megállapította;

b) a Ruandai Nemzetközi Törvényszék főügyésze nem emelt vádat;

c) a Ruandai Nemzetközi Törvényszék eljáró tanácsa a főügyész vádindítványát elutasította.

* A törvényt az Országgyűlés az 1999. november 9-i ülésnapján fogadta el.

(3) Ha a Ruandai Nemzetközi Törvényszék jogerős ítéletet hozott, ugyanazon személy ellen, ugyanazon cselekmény miatt Magyarországon nem indítható büntetőeljárás, a folyamatban lévő, ideértve az (1) bekezdés alapján felfüggesztett büntetőeljárást, meg kell szüntetni.

2. § (1) A Ruandai Nemzetközi Törvényszék megkereséseit a legfőbb ügyész fogadja és teljesíti. Ennek során az eljárásra a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell, ha a Ruandai Nemzetközi Törvényszék Alapokmányából más nem következik.

(2) A megkeresés teljesítéséről vagy annak akadályairól a legfőbb ügyész értesíti a Ruandai Nemzetközi Törvényszéket.

3. § Az Alapokmány eredeti angol nyelvű szövegét és hivatalos magyar nyelvű fordítását a *melléklet* tartalmazza.

4. § Az e törvény alkalmazásával Magyarországon felmerült költségeket az állam viseli.

5. § Ez a törvény a kihirdetését követő hónap 15. napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban a Ruandai Nemzetközi Törvényszéknek a törvény hatálybalépése napjáig megküldött megkeresések teljesítésére is alkalmazni kell.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Melléklet
az 1999. évi CI. törvényhez

Statute of the International Tribunal for Rwanda

Having been established by the Security Council acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations, the International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Genocide and Other Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Rwanda and Rwandan Citizens responsible for genocide and other such violations committed in the territory of neighbouring States, between 1 January 1994 and 31 December 1994 (hereinafter referred to as the International Tribunal for Rwanda) shall function in accordance with the provisions of the present Statute.

Article 1

Competence of the International Tribunal for Rwanda

The International Tribunal for Rwanda shall have the power to prosecute persons responsible for serious violations of international humanitarian law committed in

the territory of Rwanda and Rwandan citizens responsible for such violations committed in the territory of neighbouring States between 1 January 1994 and 31 December 1994, in accordance with the provisions of the present Statute.

Article 2

Genocide

1. The International Tribunal for Rwanda shall have the power to prosecute persons committing genocide as defined in paragraph 2 of this article or of committing any of the other acts enumerated in paragraph 3 of this article

2. Genocide means any of the following acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethnical, racial or religious group, as such:

- a) Killing members of the group;
- b) Causing serious bodily or mental harm to members of the group;
- c) Deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part;
- d) Imposing measures intended to prevent births within the group;
- e) Forcibly transferring children of the group to another group.

3. The following acts shall be punishable:

- a) Genocide;
- b) Conspiracy to commit genocide;
- c) Direct and public incitement to commit genocide;
- d) Attempt to commit genocide;
- e) Complicity in genocide.

Article 3

Crimes against Humanity

The International Tribunal for Rwanda shall have the power to prosecute persons responsible for the following crimes when committed as part of a widespread or systematic attack against any civilian population on national, political, ethnic, racial or religious grounds:

- a) Murder;
- b) Extermination;
- c) Enslavement;
- d) Deportation;
- e) Imprisonment;
- f) Torture;
- g) Rape;
- h) Persecutions on political, racial and religious grounds;
- i) Other inhumane acts.

*Article 4**Violations of Article 3 common to the Geneva Conventions and of Additional Protocol II*

The International Tribunal for Rwanda shall have the power to prosecute persons committing or ordering to be committed serious violations of Article 3 common to the Geneva Conventions of 12 August 1949 for the Protection of War Victims, and of Additional Protocol II thereto of 8 June 1977. These violations shall include, but shall not be limited to:

- a) violence to life, health and physical or mental well-being of persons, in particular murder as well as cruel treatment such as torture, mutilation or any form of corporal punishment;
- b) collective punishments;
- c) taking of hostages;
- d) acts of terrorism;
- e) outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment, rape, enforced prostitution and any form of indecent assault;
- f) pillage;
- g) the passing of sentences and the carrying out of executions without previous judgement pronounced by a regularly constituted court, affording all the judicial guarantees which are recognised as indispensable by civilised peoples;
- h) threats to commit any of the foregoing acts.

*Article 5**Personal jurisdiction*

The International Tribunal for Rwanda shall have jurisdiction over natural persons pursuant to the provisions of the present Statute.

*Article 6**Individual Criminal Responsibility*

1. A person who planned, instigated, ordered, committed or otherwise aided and abetted in the planning, preparation or execution of a crime referred to in articles 2 to 4 of the present Statute, shall be individually responsible for the crime.
2. The official position of any accused person, whether as Head of State or Government or as a responsible Government official, shall not relieve such person of criminal responsibility nor mitigate punishment.
3. The fact that any of the acts referred to in articles 2 to 4 of the present Statute was committed by a subordinate

does not relieve his or her superior of criminal responsibility if he or she knew or had reason to know that the subordinate was about to commit such acts or had done so and the superior failed to take the necessary and reasonable measures to prevent such acts or to punish the perpetrators thereof.

4. The fact that an accused person acted pursuant to an order of a Government or of a superior shall not relieve him or her of criminal responsibility, but may be considered in mitigation of punishment if the International Tribunal for Rwanda determines that justice so requires.

*Article 7**Territorial and temporal jurisdiction*

The territorial jurisdiction of the International Tribunal for Rwanda shall extend to the territory of Rwanda including its land surface and airspace as well as to the territory of neighbouring States in respect of serious violations of international humanitarian law committed by Rwandan citizens. The temporal jurisdiction of the International Tribunal for Rwanda shall extend to a period beginning on 1 January 1994 and ending on 31 December 1994.

*Article 8**Concurrent jurisdiction*

1. The International Tribunal for Rwanda and national courts shall have concurrent jurisdiction to prosecute persons for serious violations of international humanitarian law committed in the territory of Rwanda and Rwandan citizens for such violations committed in the territory of the neighbouring States, between 1 January 1994 and 31 December 1994.
2. The International Tribunal for Rwanda shall have the primacy over the national courts of all States. At any stage of the procedure, the International Tribunal for Rwanda may formally request national courts to defer to its competence in accordance with the present Statute and the Rules of Procedure and Evidence of the International Tribunal for Rwanda.

*Article 9**Non bis in idem*

1. No person shall be tried before a national court for acts constituting serious violations of international

humanitarian law under the present Statute, for which he or she has already been tried by the International Tribunal for Rwanda.

2. A person who has been tried before a national court for acts constituting serious violations of international humanitarian law may be subsequently tried by the International Tribunal for Rwanda only if:

a) the act for which he or she was tried was characterised as an ordinary crime; or

b) the national court proceedings were not impartial or independent, were designed to shield the accused from international criminal responsibility, or the case was not diligently prosecuted.

3. In considering the penalty to be imposed on a person convicted of a crime under the present Statute, the International Tribunal for Rwanda shall take into account the extent to which any penalty imposed by a national court on the same person for the same act has already been served.

Article 10

Organisation of the International Tribunal for Rwanda

The International Tribunal for Rwanda shall consist of the following organs:

- a) the Chambers, comprising three Trial Chambers and an Appeals Chamber;
- b) the Prosecutor;
- c) a Registry.

Article 11

Composition of the Chambers

The Chambers shall be composed of fourteen independent judges, no two of whom may be nationals of the same State, who shall serve as follows:

- a) three judges shall serve in each of the Trial Chambers;
- b) five judges shall serve in the Appeals Chamber.

Article 12

Qualification and election of judges

1. The judges shall be persons of high moral character, impartiality and integrity who possess the qualifications required in their respective countries for appointment to the highest judicial offices. In the overall composition of the Chambers due account shall be taken of the experience

of the judges in criminal law, international law, including international humanitarian law and human rights law.

2. The members of the Appeals Chamber of the International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the former Yugoslavia since 1991 (hereinafter referred to as the International Tribunal for the former Yugoslavia) shall also serve as the members of the Appeals Chamber of the International Tribunal for Rwanda.

3. The judges of the Trial Chambers of the International Tribunal for Rwanda shall be elected by the General Assembly from a list submitted by the Security Council, in the following manner:

a) The Secretary-General shall invite nominations for judges of the Trial Chambers from States Members of the United Nations and non-member States maintaining permanent observer missions at the United Nations Headquarters.

b) Within thirty days of the date of the invitation of the Secretary-General, each State may nominate up to two candidates meeting the qualifications set out in paragraph 1 above, no two of whom shall be of the same nationality and neither of whom shall be one of the same nationality as any judge on the Appeals Chamber.

c) The Secretary-General shall forward the nominations received to the Security Council. From the nominations received the Security Council shall establish a list of not less than eighteen and not more than twenty-seven candidates, taking due account of adequate representation on the International Tribunal for Rwanda of the principal legal systems of the world.

d) The President of the Security Council shall transmit the list of candidates to the President of the General Assembly. From that list the General Assembly shall elect the nine judges of the Trial Chambers. The candidates who receive an absolute majority of the votes of the States Members of the United Nations and of the non-member States maintaining permanent observer missions at United Nations headquarters, shall be declared elected. Should two candidates of the same nationality obtain the required majority vote, the one who received the higher number of votes shall be considered elected.

4. In the event of a vacancy in the Trial Chambers, after consultation with the Presidents of the Security Council and of the General Assembly, the Secretary-General shall appoint a person meeting the qualifications of paragraph 1 above, for the remainder of the term of office concerned.

5. The judges of the Trial Chambers shall be elected for a term of four years. The terms and conditions of service shall be those of the judges of the International Tribunal for the former Yugoslavia. They shall be eligible for re-election.

*Article 13**Officers and members of the Chambers*

1. The judges of the International Tribunal for Rwanda shall elect a President.

2. After consultation with the judges of the International Tribunal for Rwanda, the President shall assign the judges to the Trial Chambers. A judge shall serve only in the Chamber to which he or she was assigned.

3. The judges of each Trial Chamber shall elect a Presiding Judge, who shall conduct all of the proceedings of that Trial Chamber as a whole.

*Article 14**Rules of procedure and evidence*

The judges of the International Tribunal for Rwanda shall adopt, for the purpose of proceedings before the International Tribunal for Rwanda, the rules of procedure and evidence for the conduct of the pre-trial phase of the proceedings, trials and appeals, the admission of evidence, the protection of victims and witnesses and other appropriate matters of the International Tribunal for the former Yugoslavia with such changes as they deem necessary.

*Article 15**The Prosecutor*

1. The Prosecutor shall be responsible for the investigation and prosecution of persons responsible for serious violations of international humanitarian law committed in the territory of Rwanda and Rwandan citizens responsible for such violations committed in the territory of neighbouring States, between 1 January 1994 and 31 December 1994.

2. The Prosecutor shall act independently as a separate organ of the International Tribunal for Rwanda. He or she shall not seek or receive instructions from any Government or from any other source.

3. The Prosecutor of the International Tribunal for the Former Yugoslavia shall also serve as the Prosecutor of the International Tribunal for Rwanda. He or she shall have additional staff, including an additional Deputy Prosecutor, to assist with prosecutions before the International Tribunal for Rwanda. Such staff shall be appointed by the Secretary-General on the recommendation of the Prosecutor.

*Article 16**The Registry*

1. The Registry shall be responsible for the administration and servicing of the International Tribunal for Rwanda.

2. The Registry shall consist of a Registrar and such other staff as may be required.

3. The Registrar shall be appointed by the Secretary-General after consultation with the President of the International Tribunal for Rwanda. He or she shall serve for a four-year term and be eligible for re-appointment. The terms and conditions of service of the Registrar shall be those of an Assistant Secretary-General of the United Nations.

4. The Staff of the Registry shall be appointed by the Secretary-General on the recommendation of the Registrar.

*Article 17**Investigation and preparation of indictment*

1. The Prosecutor shall initiate investigations ex-officio or on the basis of information obtained from any source, particularly from Governments, United Nations organs, intergovernmental and non-governmental organisations. The Prosecutor shall assess the information received or obtained and decide whether there is sufficient basis to proceed.

2. The Prosecutor shall have the power to question suspects, victims and witnesses, to collect evidence and to conduct on-site investigations. In carrying out these tasks, the Prosecutor may, as appropriate, seek the assistance of the State authorities concerned.

3. If questioned, the suspect shall be entitled to be assisted by counsel of his or her own choice, including the right to have legal assistance assigned to the suspect without payment by him or her in any such case if he or she does not have sufficient means to pay for it, as well as necessary translation into and from a language he or she speaks and understands.

4. Upon a determination that a prima facie case exists, the Prosecutor shall prepare an indictment containing a concise statement of the facts and the crime or crimes with which the accused is charged under the Statute. The indictment shall be transmitted to a judge of the Trial Chamber.

*Article 18**Review of the Indictment*

1. The judge of the Trial Chamber to whom the indictment has been transmitted shall review it. If satisfied that a prima facie case has been established by the Prosecutor, he or she shall confirm the indictment. If not so satisfied, the indictment shall be dismissed.

2. Upon confirmation of an indictment, the judge may, at the request of the Prosecutor, issue such orders and warrants for the arrest, detention, surrender or transfer of persons, and any other orders as may be required for the conduct of the trial.

*Article 19**Commencement and conduct of trial proceedings*

1. The Trial Chambers shall ensure that a trial is fair and expeditious and that proceedings are conducted in accordance with the rules of procedure and evidence, with full respect for the rights of the accused with due regard for the protection of victims and witnesses.

2. A person against whom an indictment has been confirmed shall, pursuant to an order or an arrest warrant of the International Tribunal for Rwanda, be taken into custody, immediately informed of the charges against him or her and transferred to the International Tribunal for Rwanda.

3. The Trial Chamber shall read the indictment, satisfy itself that the rights of the accused are respected, confirm that the accused understands the indictment, and instruct the accused to enter a plea. The Trial Chamber shall then set the date for trial.

4. The hearings shall be public unless the Trial Chamber decides to close the proceedings in accordance with its rules of procedure and evidence.

*Article 20**Rights of the Accused*

1. All persons shall be equal before the International Tribunal for Rwanda.

2. In the determination of charges against him or her, the accused shall be entitled to a fair and public hearing, subject to article 21 of the Statute.

3. The accused shall be presumed innocent until proven guilty according to the provisions of the present Statute.

4. In determination of any charge against the accused pursuant to the present Statute, the accused shall be entitled to the following minimum guarantees, in full equality:

a) to be informed promptly and in detail in a language which he or she understands of the nature and cause of the charge against him or her;

b) to have adequate time and facilities for the preparation of his or her defence and to communicate with counsel of his or her own choosing;

c) to be tried without undue delay;

d) to be tried in his or her presence, and to defend himself or herself in person or through legal assistance of his or her own choosing; to be informed, if he or she does not have legal assistance, of this right; and to have legal assistance assigned to him or her, in any case where the interest of justice so require, and without payment by him or her in any such case if he or she does not have sufficient means to pay for it;

e) to examine, or have examined, the witnesses against him or her and to obtain the attendance and examination of witnesses on his or her behalf under the same conditions as witnesses against him or her;

f) to have the free assistance of an interpreter if he or she cannot understand or speak the language used in the International Tribunal for Rwanda;

g) not to be compelled to testify against himself or herself or to confess guilt.

*Article 21**Protection of victims and witnesses*

The International Tribunal for Rwanda shall provide in its rules of procedure and evidence for the protection of victims and witnesses. Such protection measures shall include, but shall not be limited to, the conduct of in camera proceedings and the protection of the victim's identity.

*Article 22**Judgement*

1. The Trial Chambers shall pronounce judgements and impose sentences and penalties on persons convicted of serious violations of international humanitarian law.

2. The judgement shall be rendered by a majority of the judges of the Trial Chamber, and shall be delivered by the Trial Chamber in public. It shall be accompanied by a reasoned opinion in writing, to which separate or dissenting opinions may be appended.

*Article 23**Penalties*

1. The penalty imposed by the Trial Chamber shall be limited to imprisonment. In determining the terms of imprisonment, the Trial Chambers shall have recourse to the general practice regarding prison sentences in the courts of Rwanda.

2. In imposing the sentences, the Trial Chambers should take into account such factors as the gravity of the offence and the individual circumstances of the convicted person.

3. In addition to imprisonment, the Trial Chambers may order the return of any property and proceeds acquired by criminal conduct, including by means of duress, to their rightful owners.

*Article 24**Appellate Proceedings*

1. The Appeals Chamber shall hear appeals from persons convicted by the Trial Chambers or from the Prosecutor on the following grounds:

- a) an error on a question of law invalidating the decision; or
- b) an error of fact which has occasioned a miscarriage of justice.

2. The Appeals Chamber may affirm, reverse or revise the decisions taken by the Trial Chambers.

*Article 25**Review Proceedings*

Where a new fact has been discovered which was not known at the time of the proceedings before the Trial Chambers or the Appeals Chamber and which could have been a decisive factor in reaching the decision, the convicted person or the Prosecutor may submit to the International Tribunal for Rwanda an application for review of the judgement.

*Article 26**Enforcement of Sentences*

Imprisonment shall be served in Rwanda or any of the States on a list of States which have indicated to the Security Council their willingness to accept convicted persons, as designated by the International Tribunal for

Rwanda. Such imprisonment shall be in accordance with the applicable law of the State concerned, subject to the supervision of the International Tribunal for Rwanda.

*Article 27**Pardon or commutation of sentences*

If, pursuant to the applicable law of the State in which the convicted person is imprisoned, he or she is eligible for pardon or commutation of sentence, the State concerned shall notify the International Tribunal for Rwanda accordingly. There shall only be pardon or commutation of sentence if the President of the International Tribunal for Rwanda, in consultation with the judges, so decides on the basis of the interests of justice and the general principles of law.

*Article 28**Cooperation and judicial assistance*

1. States shall cooperate with the International Tribunal for Rwanda in the investigation and prosecution of persons accused of committing serious violations of international humanitarian law.

2. States shall comply without undue delay with any request for assistance or an order issued by a Trial Chamber, including but not limited to:

- a) The identification and location of persons;
- b) The taking of testimony and the production of evidence;
- c) The service of documents;
- d) The arrest or detention of persons;
- e) The surrender or the transfer of the accused to the International Tribunal for Rwanda.

*Article 29**The status, privileges and immunities of the International Tribunal for Rwanda*

1. The Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946 shall apply to the International Tribunal for Rwanda, the judges, the Prosecutor and his or her staff, and the Registrar and his or her staff.

2. The judges, the Prosecutor and the Registrar shall enjoy the privileges and immunities, exemptions and facilities accorded to diplomatic envoys, in accordance with international law.

3. The staff of the Prosecutor and of the Registrar shall enjoy the privileges and immunities accorded to officials of the United Nations under articles V and VII of the Convention referred to in paragraph 1 of this article.

4. Other persons, including the accused, required at the seat or meeting place of the International Tribunal for Rwanda shall be accorded such treatment as is necessary for the proper functioning of the International Tribunal for Rwanda.

Article 30

Expenses of the International Tribunal for Rwanda

The expenses of the International Tribunal for Rwanda shall be expenses of the Organisation in accordance with Article 17 of the Charter of the United Nations.

Article 31

Working languages

The working languages of the International Tribunal for Rwanda shall be English and French.

Article 32

Annual Report

The President of the International Tribunal for Rwanda shall submit an annual report of the International Tribunal for Rwanda to the Security Council and to the General Assembly.

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék Alapokmánya

Az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezetében meghatározott hatáskörében eljárva a Biztonsági Tanács által létrehozott, az 1994. január 1. és 1994. december 31. között a Ruanda területén elkövetett népirtásért és a nemzetközi humanitárius jog egyéb súlyos megsértéséért felelős személyek, valamint a szomszédos államok területén elkövetett népirtásért és egyéb hasonló jogsértésekért felelős ruandai állampolgárok megbüntetésére létrejött Nemzetközi Büntetőtörvényszék (a továbbiakban: a Ruandai Nemzetközi Törvényszék) a jelen Alapokmány rendelkezéseinek megfelelően működik.

1. Cikk

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék joghatósága

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék jogosult arra, hogy eljárjon olyan személyek ellen, akik felelősek 1994. január 1. és 1994. december 31. között a nemzetközi humanitárius jog Ruanda területén elkövetett súlyos megsértéséért, valamint azon ruandai állampolgárok ellen, akik hasonló jogsértések 1994. január 1. és 1994. december 31. között történt elkövetéséért felelősek, a jelen Alapokmány rendelkezéseinek megfelelően.

2. Cikk

Népirtás

1. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék jogosult arra, hogy eljárást folytasson olyan személyek ellen, akik a jelen Cikk 2. pontjában meghatározott népirtást, vagy a jelen Cikk 3. pontjában meghatározott egyéb cselekményeket követik el.

2. A népirtás a következő cselekmények bármelyikének elkövetését valamely nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport teljes vagy részleges megsemmisítésének szándékával való elkövetését jelenti:

- a) a csoport tagjainak megölése;
- b) a csoport tagjainak súlyos testi vagy lelki sérelem okozása;
- c) a csoportra megfontolva olyan életfeltételek ráerőszakolása, amelynek célja a csoport teljes vagy részleges fizikai elpusztításának szándéka;
- d) olyan intézkedések tétele, amelyek célja a csoporton belül a születések meggátolása;
- e) a csoport gyermekeinek más csoporthoz való erőszakos átvitele.

3. Büntetendőek a következő cselekmények:

- a) népirtás;
- b) népirtás elkövetésére irányuló szövetkezés;
- c) közvetlen és nyilvános felbujtás népirtás elkövetésére;
- d) népirtás elkövetésének kísérlete;
- e) népirtásban való bűnrészesség.

3. Cikk

Emberiség elleni bűncselekmények

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék jogosult arra, hogy eljárást folytasson a következő bűncselekményekért felelős személyek ellen, ha azokat a polgári lakosság elleni széleskörű és szisztematikus támadás során követték el, nemzeti, politikai, népi, faji vagy vallási alapon:

- a) emberölés;
- b) kiirtás;

- c) leigázás;
- d) kitoloncolás;
- e) bebörtönzés;
- f) kínzás;
- g) erőszakos közöszlész;
- h) politikai, faji vagy vallási alapon történő üldözés;
- i) egyéb embertelen cselekmények.

4. Cikk

A Genfi Egyezmények közös 3. Cikkének és a II. Kiegészítő Jegyzőkönyvének megsértése

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék jogosult eljárni olyan személyek ellen, akik a háború áldozatainak védelméről szóló 1949. augusztus 12-i, Genfi Egyezmények közös 3. Cikkét, valamint az 1977. június 8-i II. Kiegészítő Jegyzőkönyvet súlyosan megsértik, illetve megsértését elrendelték. Ezen jogsértések magukban foglalják, de nem korlátozódnak kizárólag a következő cselekményekre:

- a) személyek élete, egészsége valamint testi és lelki épisége elleni bűncselekmények, különösen emberölés, illetve kegyetlen bánásmód, úgy mint kínzás, testcsonkítás vagy bármilyen jellegű testi büntetés;
- b) kollektív büntetések;
- c) túszszedés;
- d) terrorista cselekmények;
- e) az emberi méltóság elleni cselekmények, különösen a megalázó és lealacsonyító bánásmód, erőszakos közöszlész, kikényszerített prostitúció és bármilyen erőszakos nemi bűncselekmény;
- f) fosztogatás;
- g) büntetések kiszabása és kivégzések végrehajtása szabályszerűen létrehozott, a civilizált nemzetek által elengedhetetlennek minősített bírói garanciákkal rendelkező bíróság által kihirdetett előzetes ítélet nélkül;
- h) a felsorolt bűncselekmények elkövetésével való fenyegetés.

5. Cikk

Személyi joghatóság

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék természetes személyekkel szemben jogosult eljárni a jelen Alapokmány rendelkezéseinek megfelelően.

6. Cikk

Egyéni büntetőjogi felelősség

1. Az, aki a jelen Alapokmány 2—4. Cikkében meghatározott bűncselekményt megtervezte, arra mást felbújtott, elkövetésére parancsot adott, elkövette, vagy egyéb

módon a megtervezéséhez, előkészítéséhez vagy végrehajtásához segítséget nyújtott és támogatta, egyénileg felelős a bűncselekményért.

2. A terheltet hivatalos tisztsége, így állam-, vagy kormányfői, vagy felelős kormányzati tisztsége sem menti fel a büntetőjogi felelősség alól, és nem szolgál a büntetést enyhítő körülményként.

3. Az a tény, hogy a jelen Alapokmány 2—4. Cikkében meghatározott bármely cselekményt alárendelt követte el, nem menti fel előljáróját a büntetőjogi felelősség alól, ha tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy alárendeltje ilyen cselekmények elkövetésére készül, vagy azt már elkövette, és az előljáró elmulasztotta megtenni a szükséges és indokolt intézkedéseket az ilyen cselekmények megelőzése vagy az elkövetők megbüntetése érdekében.

4. Az a tény, hogy a terhelt a Kormány vagy az előljáró parancsának megfelelően cselekedett, nem menti fel őt a büntetőjogi felelősség alól, de figyelembe vehető enyhítő körülményként, ha a Ruandai Nemzetközi Törvényszék megítélése szerint az igazság ezt kívánja.

7. Cikk

Területi és időbeli joghatóság

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék területi joghatósága Ruanda területére terjed ki, beleértve annak szárazföldi területét és légterét, valamint a szomszédos államok területére a nemzetközi humanitárius jognak a ruandai állampolgárok által elkövetett súlyos megsértései tekintetében. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék időbeli joghatósága 1994. január 1-jétől 1994. december 31-ig terjedő időszakra terjed ki.

8. Cikk

Párhuzamos joghatóság

1. A Ruandai Nemzetközi Törvényszéknek és a nemzeti bíróságoknak párhuzamos joghatósága áll fenn arra, hogy eljárást folytassanak le olyan személyek ellen, akik felelősek a nemzetközi humanitárius jognak Ruanda területén elkövetett súlyos megsértéséért, valamint olyan ruandai állampolgárok ellen, akik ilyen jogsértéseket követtek el a szomszédos államok területén, 1994. január 1. és 1994. december 31. között.

2. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék joghatóságának elsőbbsége van bármely állam bíróságaival szemben. Az eljárás bármely szakaszában a Ruandai Nemzetközi Törvényszék hivatalosan kérheti a nemzeti bíróságokat, hogy

a jelen Alapokmánynak és a Ruandai Nemzetközi Törvényszék eljárási és bizonyítási szabályainak megfelelően engedjék át neki joghatóságukat.

9. Cikk

Non bis idem — A többszöri eljárás tilalma

1. Senki nem állítható nemzeti bíróság elé olyan cselekményekért, amelyek a jelen Alapokmány értelmében a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértését képezik, és ügyét a Ruandai Nemzetközi Törvényszék már elbírálta.

2. Olyan személy, akit a nemzetközi humanitárius jogot súlyosan sértő cselekményekért már a nemzeti bíróság elé állítottak, csak akkor lehet ezt követően a Ruandai Nemzetközi Törvényszék elé állítani, ha

a) azt a cselekményt, amelyért bíróság elé állították, köztörvényes bűncselekménynek minősítették; vagy

b) a nemzeti bíróság eljárása nem volt pártatlan vagy független, azt azzal a céllal folytatták le, hogy megvédjék a terheltet a nemzetközi büntetőjogi felelősségre vonástól, vagy az ügyben a felelősségre vonás nem volt a bűncselekmény súlyának megfelelő.

3. A jelen Alapokmányban meghatározott bűncselekmény elkövetéséért elítélt személyre kiszabandó büntetés meghatározásakor a Ruandai Nemzetközi Törvényszék figyelembe veszi az ugyanazon személyre, ugyanazon bűncselekmény elkövetéséért a nemzeti bíróság által kiszabott és már letöltött büntetés mértékét.

10. Cikk

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék szervezete

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék a következő szervekből áll:

- a) a Tanácsok, ezen belül három Elsőfokú és egy Fellebbviteli Tanács;
- b) a Főügyész; és
- c) a Jegyzői Hivatal.

11. Cikk

A Tanácsok összetétele

A Tanácsok 14 független bíróból állnak, akik közül kettő nem lehet ugyanazon állam állampolgára, és akik közül:

- a) az Elsőfokú Tanácsok mindegyikében hárman;
- b) a Fellebbviteli Tanácsban öten működnek.

12. Cikk

A bírák képzettsége és választása

1. A bírák nagy erkölcsi tekintélyű, pártatlan és becsületes személyek, akik hazájukban a legmagasabb bírói tisztek betöltéséhez megkívánt követelményeknek megfelelnek. A Tanácsok általános összeállításakor kellő figyelemmel kell lenni a bírák büntetőjogi és nemzetközi jogi tapasztalatára, ideértve a nemzetközi humanitárius jogot és az emberi jogi szabályokat.

2. A volt Jugoszlávia területén 1991 óta elkövetett, a nemzetközi humanitárius jogot súlyosan sértő cselekményekért felelős személyek megbüntetésére létrejött Nemzetközi Törvényszék (a továbbiakban: a volt Jugoszláviai Nemzetközi Törvényszék) Fellebbviteli Tanácsának tagjai a Ruandai Nemzetközi Törvényszék Fellebbviteli Tanácsának tagjaiként is működnek.

3. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék tagjait a Biztonsági Tanács által készített lista alapján a Közgyűlés választja az alábbi módon:

a) A Főtitkár felkéri az Egyesült Nemzetek tagállamait és az Egyesült Nemzetek mellett állandó megfigyelői képvisellel rendelkező nem-tagállamokat, hogy jelöljenek bírákat az Elsőfokú Tanácsokba.

b) A Főtitkár felhívásának időpontjától számított harminc napon belül minden állam legfeljebb két olyan jelöltet állíthat, akik megfelelnek az 1. pontban megállapított követelményeknek, és akik nem lehetnek ugyanazon állam állampolgárai, továbbá nem lehetnek a Fellebbviteli Tanácsban lévő bármely bírával ugyanazon állam állampolgárai.

c) A Főtitkár a beérkezett jelöléseket a Biztonsági Tanács elé terjeszti. A beérkezett jelölésekről a Biztonsági Tanács egy, legalább tizennyolc, de legfeljebb huszonhét jelöltet tartalmazó listát állít össze, kellő figyelemmel arra, hogy a Ruandai Nemzetközi Törvényszékben a világ fő jogrendszerei megfelelően képviselve legyenek.

d) A Biztonsági Tanács Elnöke a jelöltek listáját a Közgyűlés Elnökéhez továbbítja. Az Elsőfokú Tanácsok kilenc bíróját a Közgyűlés választja meg a lista alapján. A lista alapján a Közgyűlés megválasztja az Elsőfokú Tanácsok kilenc bíróját. Azok a jelöltek tekintendők megválasztottnak, akik az Egyesült Nemzetek tagállamai és az Egyesült Nemzetek mellett állandó megfigyelői képvisellel rendelkező nem-tagállamok szavazatainak abszolút többségét elnyerik. Abban az esetben, ha két ugyanolyan állampolgárságú jelölt érné el a kívánt szavazattöbbséget, a nagyobb számú szavazatot kapott jelöltet tekintendő megválasztottnak.

4. Ha az Elsőfokú Tanácsokban hely üresedik meg, a Biztonsági Tanács és a Közgyűlés Elnökével folytatott konzultáció után a Főtitkár jelöl ki egy olyan személyt a

hivatali idő hátralévő részére, aki megfelel az 1. pontban megállapított feltételeknek.

5. A bírakat négy évre választják. Munkavégzésük feltételei megegyeznek a volt Jugoszláviai Nemzetközi Törvényszék bíraira vonatkozó feltételekkel. A bírák újraválaszthatók.

13. Cikk

A Tanácsok tisztségviselői és tagjai

1. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék bírái elnököt választanak.

2. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék bírásaival való konzultáció után az elnök beosztja a bírakat az Elsőfokú Tanácsokba. A bírák csak abban a Tanácsban tevékenykedhetnek, amelyikbe beosztották őket.

3. Mindegyik Elsőfokú Tanács bírái elnököt választanak, aki vezeti az Elsőfokú Tanács előtti eljárásokat.

14. Cikk

Az eljárási és bizonyítási szabályok

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék bírái a Ruandai Nemzetközi Törvényszék előtti eljárások lefolytatása érdekében a volt Jugoszláviai Nemzetközi Törvényszék eljárási és bizonyítási szabályait alkalmazzák, az általuk szükségesnek tartott változtatásokkal, a tárgyalást előkészítő eljárás, a tárgyalás és a fellebbezési eljárás lefolytatására, a bizonyításfelvételre, a sértettek és a tanúk védelmére, valamint egyéb kérdésekre nézve.

15. Cikk

A Főügyész

1. A Főügyész feladata azon személyek ügyében történő nyomozás lefolytatása, illetve azon személyek vád alá helyezése, akik felelősek a nemzetközi humanitárius jognak Ruanda területén elkövetett súlyos megsértéséért, valamint olyan ruandai állampolgárok ügyében, akik ilyen jogsértéseket követtek el a szomszédos államok területén, 1994. január 1. és 1994. december 31. között.

2. A Főügyész függetlenül, mint a Ruandai Nemzetközi Törvényszék önálló szerve tevékenykedik. Nem kérhet és nem fogadhat el utasítást egyetlen Kormánytól vagy egyéb forrástól.

3. A volt Jugoszláviai Nemzetközi Törvényszék Főügyésze a Ruandai Nemzetközi Törvényszék Főügyésze-

ként is működik. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék előtti vádképviselőt ellátásának elősegítésére kiegészítő személyzettel rendelkezik, ideértve egy további Helyettes Főügyészt. A személyzetet a Főügyész javaslatára a Főtitkár nevezi ki.

16. Cikk

A Jegyzői Hivatal

1. A Jegyzői Hivatal felelős Ruandai Nemzetközi Törvényszék ügyviteléért és kiszolgálásáért.

2. A Jegyzői Hivatal a Jegyzőből és a szükséghez képest egyéb tisztviselőkből áll.

3. A Jegyzőt a Ruandai Nemzetközi Törvényszék elnökével való konzultáció után a Főtitkár nevezi ki. A Jegyző négyéves szolgálatot teljesít, és újra kinevezhető. A Jegyző munkavégzésének feltételei megegyeznek a Főtitkár igazgatási helyettesére vonatkozó feltételekkel.

4. A Jegyzői Hivatal tisztviselőit a Jegyző ajánlása alapján a Főtitkár nevezi ki.

17. Cikk

Nyomozás és a vádirat előkészítése

1. A Főügyész hivatalból vagy bármely forrásból, különösen Kormányoktól, az Egyesült Nemzetek szerveitől, kormányközi és nem-kormányzati szervezetektől szerzett információk alapján indít nyomozást. A Főügyész értékeli a kapott vagy szerzett információkat, és dönt arról, hogy elégséges alap van-e az eljárás megindításához.

2. A Főügyésznek joga van a gyanúsítottakat, sértetteket és tanúkat kihallgatni, bizonyítékokat gyűjteni, és a helyszínen nyomozást tartani. Ezen feladatainak teljesítésekor, amennyiben az szükséges, a Főügyész az érintett állami hatóságok segítségét kérheti.

3. Kihallgatása során a gyanúsítottnak joga van az általa választott védő közreműködéséhez; ez magában foglalja a jogot, hogy munkadíj nélkül eljáró kirendelt védője, ha nem rendelkezik a szükséges anyagi eszközökkel a munkadíj megfizetésére, valamint a szükséges tolmácsolást arra a nyelvre, amelyet beszél és ért.

4. Ha a Főügyész azt állapítja meg, hogy bűncselekmény alapos gyanúja áll fenn, vádiratot készít, amely tartalmazza a tömör tényállást, és azon bűncselekmény vagy bűncselekmények megjelölését, amellyel a terheltet az Alapokmány alapján vádolják. A vádiratot az Elsőfokú Tanács egyik bírójának kell továbbítani.

*18. Cikk**A vádirat vizsgálata*

1. Az Elsőfokú Tanács bírása megvizsgálja a hozzá továbbított vádiratot. Ha úgy találja, hogy a Főügyész által megállapított bűncselekmény alapos gyanúja fennáll, a bíró megerősíti a vádiratot. Ha ezt nem látja igazoltnak, a vádiratot elutasítja.

2. A vádirat elfogadása után a Főügyész kérelmére a bíró elfogatóparancsot, személyek fogva tartására, átadására és átszállítására szóló utasítást, és a tárgyalás lefolytatásához szükséges egyéb utasításokat bocsáthat ki.

*19. Cikk**A bírósági tárgyalás megkezdése és levezetése*

1. Az Elsőfokú Tanácsok biztosítják, hogy a tárgyalás tisztességes és gyors legyen, és az eljárás az eljárási és bizonyítási szabályoknak megfelelően, a terhelt jogainak legteljesebb tiszteletben tartásával, valamint a sértettek és a tanúk védelmére való kellő tekintettel folyjon.

2. Azt a személyt, akivel szemben benyújtott vádiratot megerősítették, a Ruandai Nemzetközi Törvényszék utasítása vagy elfogatóparancsa alapján őrizetbe kell venni, azonnal tájékoztatni kell az ellene felhozott vádakról, és át kell szállítani a Ruandai Nemzetközi Törvényszékhez.

3. Az Elsőfokú Tanács ismerteti a vádiratot, meggyőződik arról, hogy a terhelt jogait tiszteletben tartják, meggyőződik arról, hogy a terhelt érti a vádiratot, és felhívja a terheltet, hogy nyilatkozzék bűnösségéről. Ezt követően az Elsőfokú Tanács tárgyalási napot tűz ki.

4. A tárgyalások nyilvánosak, kivéve, ha az Elsőfokú Tanács az eljárási és bizonyítási szabályaival összhangban zárt tárgyalást rendel el.

*20. Cikk**A terhelt jogai*

1. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék előtt mindenki egyenlő.

2. A terheltet megilleti az a jog, hogy az ellen felhozott vádról pártatlan és nyilvános tárgyaláson döntsenek, kellő figyelemmel azonban az Alapokmány 21. Cikkére.

3. A terheltet mindaddig ártatlannak kell tekinteni, amíg a jelen Alapokmány rendelkezéseinek megfelelően bűnösségét meg nem állapították.

4. A jelen Alapokmánynak megfelelően emelt vád elbírálásakor minden terheltnek teljes joga van legalább a következő biztosítékokra:

a) haladéktalanul tájékoztassák részletesen egy általa értett nyelven az ellen emelt vád természetéről és okáról;

b) megfelelő idővel és lehetőséggel rendelkezzen védelme előkészítésére és az általa választott védővel való érintkezésre;

c) indokolatlan késedelem nélkül tárgyalják az ügyét;

d) a tárgyaláson személyesen jelen lehessen, személyesen vagy az általa választott védő útján védekezhessen; amennyiben védője nincsen, tájékoztassák a védőhöz való jogáról; és minden esetben, ha az igazságszolgáltatás érdekei megkövetelik, hivatalból védőt rendeljenek ki számára, éspedig ingyenesen, amennyiben nem rendelkezik a védő díjazásához szükséges anyagi eszközökkel;

e) kérdéseket intézhessen vagy intéztethessen az ellene felhozott tanúkhöz, és a védelem tanúi a vád tanúival megegyező feltételek mellett megjelenhessenek és kihallgassák őket;

f) díjmentesen vehessen igénybe tolmácsot, amennyiben nem érti vagy nem beszéli a Ruandai Nemzetközi Törvényszék előtt használt nyelvet;

g) ne lehessen arra kényszeríteni, hogy saját maga ellen tanúskodjék, vagy bűnösségét beismerje.

*21. Cikk**A sértettek és tanúk védelme*

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék az eljárási és bizonyítási szabályokban gondoskodik a sértettek és a tanúk védelméről. Ezek a biztonsági intézkedések magukban foglalják, de nem korlátozódnak kizárólag a zárt tárgyalás elrendelésére, és a sértett személyazonosságának védelmére.

*22. Cikk**Az ítélet*

1. A Ruandai Nemzetközi Törvényszék ítéletet hoz, és büntetést szab ki a nemzetközi humanitárius jogot súlyosan sértő cselekmények elkövetésében bűnösnek talált személyekkel szemben.

2. Az ítéletet az Elsőfokú Tanács bírái szavazattöbbséggel hozzák, és azt az Elsőfokú Tanács nyilvánosan hirdeti ki. Az ítéletet írásbeli indokolás egészíti ki, amelyhez párhuzamos és különvélemények csatolhatók.

23. Cikk

A büntetések

1. Az Elsőfokú Tanács kizárólag szabadságvesztés büntetést szabhat ki. A szabadságvesztés feltételeinek meghatározásakor az Elsőfokú Tanácsok a ruandai bíróságok általános szabadságvesztés kiszabási gyakorlatát veszik alapul.

2. A büntetés kiszabásakor az Elsőfokú Tanács köteles figyelembe venni olyan tényeket, mint a bűncselekmény súlya és az elítélt személy körülményei.

3. A szabadságvesztés büntetés mellett az Elsőfokú Tanács elrendelheti a bűncselekmény útján szerzett vagyontárgyak és anyagi haszonnak akár kényszer útján történő visszaadását jogos tulajdonosainak.

24. Cikk

Fellebbviteli eljárás

1. A Fellebbviteli Tanács az Elsőfokú Tanácsok által elítélt személyek, illetve a Főügyész által az alábbiak alapján benyújtott fellebbezéseket tárgyalja:

a) jogkérdésben való tévedés, amely semmissé teszi a döntést; vagy

b) olyan ténybeli tévedés, amely téves bírói döntéshez vezetett.

2. A Fellebbviteli Tanács helybenhagyhatja, megsemmisítheti, vagy megváltoztathatja az Elsőfokú Tanácsok által hozott döntéseket.

25. Cikk

A felülvizsgálati eljárás

Ha olyan új tényre derül fény, amelyet az Elsőfokú vagy a Fellebbviteli Tanács előtt folyó eljárásban nem ismertek, és amely döntő tényező lehetett volna a döntés meghozatalakor, az elítélt személy vagy a Főügyész kérelmet terjeszthet elő az ítélet felülvizsgálata iránt a Ruandai Nemzetközi Törvényszékhez.

26. Cikk

Az ítéletek végrehajtása

A szabadságvesztést az elítélt Ruandában vagy a Ruandai Nemzetközi Törvényszék által azon államok listájáról kijelölt államban tölti le, amelyek jelezték a Biztonsági Tanácsnak, hogy hajlandóak átvenni az elítélt személye-

ket. A szabadságvesztés büntetést az érintett tagállamban alkalmazandó jogszabályoknak megfelelően hajtják végre, a Ruandai Nemzetközi Törvényszék felügyelete alatt.

27. Cikk

A kegyelem és a büntetés átalakítása

Ha az elítélt azon állam joga szerint, ahol a szabadságvesztést tölti, kegyelmet kaphat, vagy átalakíthatják büntetését, az érintett tagállam erről értesíti a Ruandai Nemzetközi Törvényszéket. Csak akkor adható kegyelem, illetve alakítható át a büntetés, ha a Ruandai Nemzetközi Törvényszék elnöke, a bírakkal való konzultáció után, úgy dönt az igazságszolgáltatás érdekeinek és az általános jogelveknek megfelelően.

28. Cikk

Együttműködés és jogsegély

1. Az államok kötelesek együttműködni a Ruandai Nemzetközi Törvényszékkel a nemzetközi humanitárius jogot súlyosan sértő cselekmények elkövetésével vádolt személyek miatt indított nyomozásban és vád alá helyezésükben.

2. Az államok indokolatlan késedelem nélkül kötelesek teljesíteni az Elsőfokú Tanács jogsegélykérelmét vagy határozatát, ideértve, de nem korlátozva a következőkre:

a) személyek azonosítása és felkutatása;

b) tanúkihallgatások és bizonyításfelvétel;

c) okiratok kiszolgáltatása;

d) személyek őrizetbe vétele vagy fogva tartása;

e) a terhelt átadása vagy átszállítása a Ruandai Nemzetközi Törvényszékhez.

29. Cikk

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék jogállása, kiváltságai és mentességei

1. Az Egyesült Nemzetek kiváltságairól és mentességeiről szóló 1946. február 13-án kelt egyezmény rendelkezései vonatkoznak a Ruandai Nemzetközi Törvényszékre, annak bíraira, Főügyészére és személyzetére, valamint a Jegyzőre és személyzetére.

2. A bírák, a Főügyész és a Jegyző élvezik azokat a kiváltságokat, mentességeket és könnyítéseket, amelyek a nemzetközi joggal összhangban a diplomatákat megilletik.

3. A Főügyész és a Jegyző személyzete élvezi azon kiváltságokat és mentességeket, amelyek a jelen Cikk 1. pontjá-

ban utalt egyezmény V. és VII. Cikke szerint az Egyesült Nemzetek tisztségviselőit megilletik.

4. Az egyéb személyek — beleértve a terheltet —, akik jelenléte a Ruandai Nemzetközi Törvényszék székhelyén vagy ülésezési helyén szükséges, olyan bánásmódban részesülnek, amely a Ruandai Nemzetközi Törvényszék megfelelő működéséhez szükséges.

30. Cikk

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék költségei

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 17. Cikkének megfelelően az Egyesült Nemzetek költségeit terhelik.

31. Cikk

Munkanyelvek

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék munkanyelve az angol és a francia.

32. Cikk

Éves jelentés

A Ruandai Nemzetközi Törvényszék elnöke a Ruandai Nemzetközi Törvényszék éves jelentését beterjeszti a Biztonsági Tanács és a Közgyűlés elé.

1999. évi CII. törvény

a Magyar Köztársaság és az Egyiptomi Arab Köztársaság között a polgári és kereskedelmi jogsegélyről szóló, Kairóban, 1996. március 26. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről*

(Az Egyezmény megerősítéséről szóló jegyzékváltás megtörtént, és az Egyezmény 1999. augusztus 15. napján hatályba lépett.)

1. § Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság és az Egyiptomi Arab Köztársaság között a polgári és kereskedelmi jogsegélyről szóló, Kairóban, 1996. március 26. napján aláírt Egyezményt e törvénnyel kihirdeti.

* A törvényt az Országgyűlés az 1999. november 9-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az Egyezmény hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

„EGYEZMÉNY a Magyar Köztársaság és az Egyiptomi Arab Köztársaság között a polgári és kereskedelmi jogsegélyről

A Magyar Köztársaság és az Egyiptomi Arab Köztársaság attól az óhajtól vezettetve, hogy a két ország közötti együttműködést a jogi területen előmozdítsák,

elhatározták, hogy polgári és kereskedelmi jogsegélyről szóló egyezményt kötnek,

és ebből a célból a következő rendelkezésekben állapodtak meg:

ELSO RÉSZ: JOGSEGÉLY

1. CÍM: ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

A bírósághoz való akadálytalan fordulás

1. Mindkét állam állampolgárai ugyanolyan feltételekkel, szabadon és akadálytalanul fordulhatnak jogaik és érdekeik védelmében az igazságügyi hatóságokhoz a másik állam területén, mint ez utóbbi állam saját állampolgárai, és ugyanolyan jogvédelemben részesülnek, mint a saját állampolgárok.

2. A Szerződő Felek állampolgárait semmiféle néven nevezendő biztosíték vagy letét adására nem lehet kötelezni, sem azon a címen, hogy külföldi állampolgárok, sem pedig azon, hogy állandó vagy ideiglenes lakhelyük nincs az említett állam területén. Ugyanezt a szabályt kell alkalmazni a felperestől vagy beavatkozótól a peres eljárás költségeinek fedezésére követelhető biztosítékra is.

3. A fenti rendelkezéseket kell alkalmazni azokra a jogi személyekre is, amelyek az egyik Szerződő Fél jogszabályainak megfelelően jöttek létre, és amelyek székhelye a két állam valamelyikében van.

2. Cikk

Meghatározás

Bíróságon a jelen Egyezmény értelmében, elnevezéstől függetlenül, minden olyan hatóság értendő, amelynek polgári vagy kereskedelmi ügyben bírói hatásköre van.

*3. Cikk**A jogsegély tárgya*

1. A Szerződő Felek illetékes hatóságai a jelen Egyezményben említett ügyekben nyújtanak egymásnak jogsegélyt.

2. A jogsegély eljárási cselekmények foganatosítására, így különösen iratok kézbesítésére, tanúk és szakértők meghallgatására, tárgyi és okirati bizonyítékok megküldésére, és határozatok elismerésére és végrehajtására terjed ki.

*4. Cikk**A jogsegély megtagadása*

A megkeresett igazságügyi hatóság megtagadhatja a kért jogsegély teljesítését, ha azt a közrendjébe ütközik, vagy nem tartozik hatáskörébe. A jogsegély megtagadása esetén a megkeresett Fél Igazságügyi Minisztériuma haladéktalanul értesíti a megkereső Fél Igazságügyi Minisztériumát, és megjelöli a jogsegély megtagadásának okát.

*2. CÍM: IRATOK TOVÁBBÍTÁSA, KÉZBESÍTÉS, JOGSEGÉLY IRÁNTI MEGKERESÉS**5. Cikk**A jogsegélykérelmek továbbítása*

A Szerződő Felek bíróságai jogsegélykérelmeiket központi hatóságaikon keresztül juttatják el egymáshoz: Magyarországon az Igazságügyi Minisztériumon, Egyiptomban a Bírósági Ügyek Alállamtitkárságán keresztül.

*6. Cikk**Bírósági peres és nemperes iratok továbbítása*

1. A Szerződő Felek egyikének területén lakó személyeknek szóló peres és nemperes iratokat az előző Cikkben megjelölt módon kell továbbítani.

2. A jelen Cikk rendelkezései nem zárják ki a Szerződő Felek azon jogát, hogy közvetlenül, diplomáciai vagy konzuli képviselőik útján juttassák el saját állampolgáraik részére szóló bírósági iratokat, feltéve hogy azok egyidejűleg nem állampolgárai a másik Szerződő Félnek is.

7. Cikk

1. A peres vagy nemperes iratokat kísérőlevéllel kell ellátni, amelyben fel kell tüntetni:

- a) azt a hatóságot, amelytől az irat származik;
- b) a kézbesítendő irat jellegét;
- c) a felek nevét és perbeli minőségét;
- d) a címzett nevét és lakcímét.

2. Ezen kísérőlevelet franciául kell kiállítani, vagy pedig azt a megkereső állam hatóságai által hitelesített francia nyelvű fordítással kell ellátni. A kísérőlevéllel együtt küldött okiratok fordítását illetően a 8. Cikk 3. bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

*8. Cikk**Iratok kézbesítése*

1. Ha a kézbesítendő irat a megkeresett bíróság nyelvén készült, vagy ha ahhoz ezen a nyelven készült fordítást csatoltak, a megkeresett hatóság a saját jogszabályainak megfelelően teljesíti a kézbesítést.

2. Ha az 1. bekezdésben említett feltételeknek nem tettek eleget, az irat csak akkor kézbesíthető a címzettnek, ha az önként elfogadja.

3. Az 1. bekezdésben megjelölt fordítást vagy valamely erre jogosult szervvel kell elkészíttetni, vagy pedig azt arra illetékes szervvel kell megfelelően hitelesíttetni.

4. A megkereső bíróság kérésére a megkeresett bíróság a kézbesítést a megkereső bíróság által kért különleges eljárás szerint is teljesítheti, ha az a megkeresett bíróság állama alapvető elveivel nem ellentétes.

9. Cikk

Ha a meghallgatandó személynek vagy az irat címzettjének lakcímét nem jelölték meg pontosan, vagy a címzés helytelen, a megkeresett hatóság — lehetőség szerint — megállapítja a pontos lakcímet.

10. Cikk

A kézbesítés tanúsítása keltezéssel, a kézbesítést végző személy és az iratot átvevő személy aláírásával, valamint a kézbesítés elvégzésére illetékes bíróság pecsétjével ellátott tértivevénnyel, vagy pedig az ugyanezen bíróság által kiállított, a kézbesítés helyét, módját és idejét megjelölő bizonyítvánnyal történik.

11. Cikk

A peres és nemperes iratok kézbesítése kapcsán semmilyen költség felszámításának nincs helye.

*12. Cikk**A jogsegély iránti megkeresések továbbítása és teljesítése*

1. A Szerződő Felek egyikének területén teljesítendő jogsegély iránti megkeresést az illetékes igazságügyi hatóság teljesíti.

2. A megkereséseket az 5. Cikkben említett módon kell továbbítani.

3. Ha a megkeresett hatóság nem illetékes, a megkeresést hivatalból továbbítja az illetékes hatóságnak, és erről haladéktalanul értesíti a megkereső hatóságot.

4. Jelen Cikk rendelkezései nem zárják ki a Szerződő Felek azon jogát, hogy közvetlenül, diplomáciai vagy konzuli képviselőik útján teljesíttessék a saját állampolgáraik meghallgatására vonatkozó megkereséseket, feltéve, hogy azok egyidejűleg nem állampolgárai a másik Szerződő Félnek is.

13. Cikk

A jogsegély iránti megkereséseket az arra jogosult szerv által készített, vagy pedig az illetékes szerv által megfelelően hitelesített francia nyelvű fordítással kell ellátni.

14. Cikk

1. A megkeresett hatóság a megkeresések teljesítésekor saját országa jogát alkalmazza.

2. Mindazonáltal a megkereső bíróság kifejezett kérésére a megkeresett hatóság köteles:

a) a megkereső bíróság által meghatározott formában teljesíteni a megkeresést, ha ez nem ütközik országának jogába,

b) kellő időben tájékoztatni a megkereső hatóságot a megkeresés teljesítésének idejéről és helyéről, hogy az érdekelt felek részt vehessenek azon, a megkeresett Szerződő Fél jogszabályainak megfelelően.

15. Cikk

A jogsegély iránti megkeresések teljesítése kapcsán semmilyen költség felszámításának nincs helye, kivéve a szakértői díjakat.

*16. Cikk**A költségekre vonatkozó határozatok végrehajtása*

1. Ha az 1. Cikk 2. bekezdése alapján a perköltségbiztosíték nyújtása alól mentes felet jogerős és végrehajtható határozattal az eljárási költségek megfizetésére kötelezték, akkor a másik Szerződő Fél területén a határozat végrehajtására az 1954. március 1-jén, Hágában kötött, a polgári eljárásról szóló Egyezmény 18. és 19. Cikkének rendelkezéseit kell alkalmazni.

2. A végrehajtás iránti kérelmet az első fokon eljáró bíróságnál kell benyújtani, amely a jelen egyezmény 5. Cikkében említett úton, a másik Szerződő Fél illetékes hatóságaihoz továbbítja.

*17. Cikk**Költségmentesség*

1. A költségmentességben való részesítést a polgári eljárásról szóló, 1954. március 1-jén, Hágában kötött Egyezmény 20—22. és 24. Cikkeinek rendelkezései szabályozzák.

2. Ha a költségmentességben való részesítést kérelmező fél nem tartózkodik azon állam területén, ahol a költségmentességet engedélyezni kellene számára, a másik fél illetékes bíróságánál is benyújthatja erre irányuló kérelmét. Ez a bíróság a jelen Egyezmény 5. Cikkében foglaltaknak megfelelően eljuttatja azt a másik Szerződő Fél illetékes hatóságának.

*3. CÍM: KÖZOKIRATOK**18. Cikk*

Az egyik Szerződő Fél területén a törvényeknek megfelelően kiállított hiteles okiratoknak a másik Szerződő Fél területén, ha az annak közrendjébe nem ütközik, ugyanolyan bizonyító erejük van, mint a másik Fél területén kiállított hasonló iratoknak.

19. Cikk

1. Abban az esetben, ha az okiratokat az egyik Szerződő Fél igazságügyi vagy más hatósága állította ki, vagy ha valamely más okiratokon ezek a hatóságok igazolják ennek hitelét, keltét, a rajta szereplő aláírás valódiságát, illetve az okiratnak az eredetivel való azonosságát, akkor ez az okirat mentesül a hitelesítéstől, illetve bármilyen ennek megfelelő formaságtól a másik Fél területén való bemutatás során.

2. Az okiratokat el kell látni az azokat illetékesként kiállító hatóság aláírásával és hivatalos pecsétjével, és kiadmányok esetében azoknak az eredetivel való azonosságát az illetékes hatóságnak tanúsítania kell. Mindenképpen oly módon kell őket kiállítani, hogy hitelességük kitűnjék.

3. Az okiratok hitelességét illető komoly kétely esetén az ellenőrzést a központi hatóságokon keresztül kell elvégeztetni.

4. CÍM: A KISKORÚAK VÉDELME

20. Cikk

A Szerződő Felek illetékes hatóságai a kiskorúak elhelyezésére vagy védelmére irányuló eljárások keretében:

a) kérelemre kölcsönösen tájékoztatják egymást a kiskorúak elhelyezésére vagy védelmére hozott intézkedésekről, ezen intézkedések végrehajtásáról és ezen kiskorúak környezetének anyagi és erkölcsi helyzetéről;

b) együttműködnek annak érdekében, hogy a szülői felügyeleti joggal fel nem ruházott szülő láthatási jogának gyakorlását megszervezzék, továbbá, hogy tiszteletben tartsák a megfelelő hatóságok által szabott, a láthatási jog megvalósításához és szabad gyakorlásához szükséges feltételeket, és az e tárgyban a Felek által vállalt kötelezettségeket.

5. CÍM: JOGI INFORMÁCIÓK CSERÉJE

21. Cikk

A Szerződő Felek Igazságügyi Minisztériumai kötelezettséget vállalnak arra, hogy kérelemre kölcsönösen megküldik egymásnak mindazokat a jogi információkat, amelyek ezen Egyezmény alkalmazásához szükségesek, éppúgy, mint a hatályos jogszabályok rendelkezéseiről szóló bármilyen egyéb információt is.

MÁSODIK RÉSZ: A HATÁROZATOK ELISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA

22. Cikk

1. Ezen rész rendelkezéseit a jelen Egyezmény hatálybalépése után a két állam igazságügyi hatóságai által polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok elismerésére és végrehajtására kell alkalmazni.

2. Ezen rendelkezéseket a kártérítés és a javak visszaszolgáltatása tekintetében a büntető bíróságok által hozott határozatokra is alkalmazni kell.

3. Ezen rendelkezések nem alkalmazhatók a két állam valamelyike ellen hozott határozatokra, valamint csőd- és kényszeregyezség vagy más hasonló eljárások során hozott határozatokra.

23. Cikk

A Magyarország vagy Egyiptom területén székelő igazságügyi hatóságok által hozott határozatokat teljes hatállyal elismerik a másik Fél területén. Ehhez az alábbi feltételek teljesülése szükséges:

a) annak az államnak az igazságügyi hatósága, amelynek területén a határozatot hozták, arra hatáskörrel bírt, annak az államnak a joghatóságra vonatkozó szabályai szerint, amelyben a határozat végrehajtását kéri;

b) a határozat annak az államnak a jogszabályai szerint, ahol meghozták, jogerős és végrehajtható;

c) a feleket szabályszerűen megidézték, képviselték vagy mulasztónak nyilvánították;

d) a határozat semmi olyat nem tartalmaz, ami ellenkezne annak a Szerződő Félnek a közrendjével, ahol a végrehajtást kéri;

e) ugyanazon felek között, ugyanazon tényállás alapján és ugyanazon tárgyban nem folyik peres eljárás a megkeresett Fél igazságügyi hatóságai előtt, illetve az ügyben még nem hoztak jogerős határozatot a megkeresett államban, illetve az ügyben nem hoztak olyan határozatot harmadik államban, amely a megkeresett államban megfelelne az elismeréshez megkívánt feltételeknek.

24. Cikk

Az elismerést vagy végrehajtást nem lehet egyedül azzal az indokkal megtagadni, hogy az eredeti igazságügyi hatóság más jogot alkalmazott, mint amelyet a megkeresett hatóság nemzetközi magánjogi szabályai szerint alkalmazni kellett volna, kivéve, ha a saját állampolgárai személy-állapotáról vagy jogképességéről van szó.

25. Cikk

1. Az államok egyikében hozott, és a másik államban a 23. Cikk rendelkezéseinek megfelelően elismert határozatokat a végrehajtó állam eljárási szabályainak megfelelően hajtják végre.

2. A végrehajtást részlegesen is elrendelhetik, a végrehajtani kért határozat egyik vagy másik pontjára vonatkozóan.

26. Cikk

1. Annak a peres félnek, aki hivatkozik egy bírói határozat rendelkezéseire, vagy aki kéri annak végrehajtását, be kell mutatnia:

a) a határozat egy olyan kiadmányát, amely eleget tesz a hitelesség szükséges követelményeinek;

b) a határozat kézbesítését tanúsító kézbesítési bizonyítvány vagy bármilyen egyéb, a kézbesítést helyettesítő valamely cselekmény megtörténtéről szóló igazolás eredeti példányát;

c) az illetékes hatóság igazolását, mely igazolja, hogy a határozat jogerős, és végrehajtható;

d) adott esetben a tárgyaláson meg nem jelent Fél idézésének egy másolatát, melyet az illetékes hatóság hitelesített, és minden egyéb iratot, amely bizonyíthatja, hogy ezt az idézést kellő időben kézbesítették.

2. Az 1. bekezdésben említett okiratokat hiteles fordítással kell ellátni.

27. Cikk

1. A hiteles okiratokat, nevezetesen a közjegyzői okiratokat és a bíróságok által hitelesített okiratokat, melyek végrehajthatóak a két állam egyikében, az illetékes hatóság a másik államban belső jogának megfelelően nyilvánítja végrehajthatónak. Ugyanez vonatkozik a két állam egyikének bírósága vagy illetékes hatósága előtt kötött vagy általa jóváhagyott egyezségekre is.

2. Ez a hatóság kizárólag azt ellenőrzi, hogy ezen okiratok eleget tesznek-e a hitelesség szükséges feltételeinek abban az államban, ahol készültek, és hogy azok a rendelkezések, amelyeknek végrehajtását kérik, nem ütköznek-e a végrehajtásra megkeresett állam közrendjébe.

28. Cikk

A két állam egyikében hozott választottbírósági ítéletet a másik államban a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1958. június 10-én, New Yorkban kötött Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően ismerik el, és hajtják végre.

HARMADIK RÉSZ: ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

29. Cikk

A jelen Egyezmény értelmezése és alkalmazása tekintetében felmerülő nézeteltéréseket diplomáciai úton kell rendezni.

30. Cikk

Mindkét Szerződő Állam értesíti a másik Felet a jelen Egyezmény hatálybalépéséhez Alkotmányban előírt eljárások megtörténtéről. Az Egyezmény az utolsó értesítés keltétől számított hatvanadik napon lép hatályba.

31. Cikk

1. A két Állam bármelyike, bármikor felmondhatja ezen Egyezményt, a másik államhoz diplomáciai úton küldött írásbeli értesítéssel.

2. Ez a felmondás az értesítés átvételétől számított egy év múlva lép hatályba.

ENNEK HITELÉÜL a két állam kellőképpen meghatalmazott képviselői kölcsönösen megfelelőnek talált meghatalmazásaik kicserélését követően aláírták és pecsétjükkel ellátták a jelen Egyezményt.

Készült Kairóban, az 1996. év március hónap 26. napján, három eredeti példányban, magyar, arab és francia nyelven, mindhárom szöveg egyformán hiteles. Eltérések esetén a francia szöveg az irányadó.

A Magyar Köztársaság
nevében

Az Egyiptomi Arab
Köztársaság nevében''

3. § Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit 1999. augusztus 15. napjától kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1999. évi CIII. törvény

a Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya között a Szentgotthárd város környéki magyar—osztrák ipari park vasúti átmenő forgalmáról szóló, Bécsben, 1998. november 24-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya között a Szentgotthárd város környéki magyar—osztrák ipari park vasúti átmenő forgalmáról szóló, Bécsben, 1998. november 24-én aláírt Egyezményt e törvénnyel kihirdeti. (Az Egyezmény megerősítéséről szóló jegyzékváltás 1999. június 25-én megtörtént.)

* A törvényt az Országgyűlés az 1999. november 9-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

**„Egyezmény
a Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák
Köztársaság Kormánya között a Szentgotthárd város
környéki magyar—osztrák ipari park vasúti átmenő
forgalmáról**

A Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Szerződő Felek) attól a szándéktól vezérelve, hogy

— a két állam között meglévő jószomszédi kapcsolatokat továbbfejlessze, és

— elősegítse Szentgotthárd város környékén átmenő magyar—osztrák ipari park vasúti forgalmát, továbbá figyelemmel

— a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a határon átmenő vasúti forgalomról szóló Egyezményre (a továbbiakban: Vasúti Határforgalmi Egyezmény), melyet Budapesten, 1978. évi szeptember hó 14. napján írtak alá, és

— a Bernben, 1980. évi május hó 9. napján kelt Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezményre (COTIF) és a COTIF B) Függelékét képező Egységes Szabályok (CIM) által előírt fuvarozási feltételekre, különös tekintettel a COTIF B) Függelék I. Mellékletét képező Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzatának (RID) feltételeire,

az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

(1) Az Osztrák Államvasutak jogosultak a Szentgotthárd/Mogersdorf (Nagyfalva), Szentgotthárd/Heiligenkreuz-i (Szentkereszt) Ipari Park (C 100/2—100/3 határral) közötti vonalon a Magyar Köztársaság területén át, Szentgotthárd vasúti pályaudvaron keresztül vasúti zár alatt átmenő vasúti forgalmat (a továbbiakban: vasúti ipari átmenő forgalom) lebonyolítani.

(2) Vasúti zár alatt minden olyan intézkedést érteni kell, amelynek célja megakadályozni, hogy a vasúti ipari átmenő forgalomban a Magyar Köztársaság területén a vonatokra árukat bejuttassanak vagy kijuttassanak, illetőleg ezen vonatokra személyek felszálljanak vagy azokról leszálljanak.

2. Cikk

(1) A Szerződő Felek a vasúti ipari átmenő forgalomban lebonyolított áru fuvarozást nem tekintik a nemzetközi fuvarozás részének. A jelen Egyezmény alkalmazásában azonban, a vasutak jogai és kötelezettségei tekintetében betartják és alkalmazzák a Bernben, 1980. évi május hó 9. napján kelt Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény (COTIF) és a COTIF B) Függelékét képező Egységes

Szabályok (CIM) által előírt fuvarozási feltételeket, különös tekintettel a COTIF B) Függelék I. Mellékletét képező Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzatában (RID) előírt feltételeket. E nemzetközi szerződéseknek mindkét Szerződő Fél részese.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazásával az osztrák vasutak vállalják, hogy a vasúti ipari átmenő forgalomban csak olyan vasúti vontató és vontatott járművet, vasúti munkagépeket, valamint rakományokat alkalmaznak, amelyek megfelelnek a nemzetközi vasúti forgalomra előírt fuvarozási feltételeknek.

(3) A magyar vasutak biztosítják a vasúti ipari átmenő forgalom lebonyolításához a magyar vasúti pálya és az ahhoz szükséges berendezések biztonságos és zavartalan működését díjazás ellenében.

(4) A vasúti ipari átmenő forgalomban részt vevő vontató és vontatott járműveket, valamint azok rakományát a vasutak nem veszik át, átadási és átvételi vizsgálatot sem végeznek.

3. Cikk

(1) Olyan károkért, amelyek a vasutak üzemeltetése során a határokon átmenő forgalomban történő fuvarozás során következnek be, a kártérítési kötelezettség azokhoz a felelősségi szabályokhoz igazodik, amelyeket alkalmazni kellene, ha az osztrák vasutak az Osztrák Köztársaság területén végezték volna a fuvarozást. Az osztrák vasutaknak ilyen esetben helyt kell állniuk a magyar vasutakért, valamint azok alkalmazottaiért.

(2) Az Osztrák Államvasutak a magyar vasutakkal szemben viszontkeresettel élhet, ha a károkozó esemény úgy következett be, hogy azt a magyar vasutak, illetőleg alkalmazottainak szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása idézte elő, vagy pedig a magyar vasúti pályának vagy berendezéseinek a hiányossága következtében állt elő.

(3) A szerződésen kívül keletkezett károk megtérítése iránti jogviták elbírálására annak a Szerződő Fél államának a bíróságai is illetékesek, amelynek területén a károsult lakóhelye (székhelye) vagy ahol szokásos tartózkodási helye van.

(4) Olyan jogerős határozatokat vagy egyezségeket, amelyeket a jelen Cikk (3) bekezdése szerint járó kártérítési igények ügyében valamelyik Szerződő Fél államának bírósága hozott, vagy amelyekben egy ilyen bíróság előtt állapodtak meg, a másik Szerződő Fél állama elismeri és végrehajtja. Ha a pereszes fél nem bocsátkozott az eljárásba, akkor be kell mutatni olyan értelmű igazolást, hogy ennek a félnek szabályszerűen és kellő időben kézbesítették a keresetlevelet vagy az ezzel egyenértékű iratot. Az elismerést és a végrehajtást meg kell tagadni,

— ha a határozat egykorábban ugyanazon felek között, ugyanazon igényről hozott jogerős határozattal ellentét-

ben áll, amelyet annak a Szerződő Fél államának a bírósága hozott, amelynek területén a határozatot el kell ismerni és végre kell hajtani;

— ha a határozat sérti ama Szerződő Fél jogrendszerének alapelveit (közrendjét), amelyben a végrehajtást kéri;

— vagy ha a határozat nem azokon a jogszabályokon alapul, amelyeket a jelen Egyezmény szerint alkalmazni kellett volna; ez a rendelkezés azonban nem gátolja az elismerést vagy a végrehajtást, ha a határozat a jelen Egyezmény szerint alkalmazandó jogszabályoknak megfelel.

4. Cikk

A vasutak egymásnak adott segítségnyújtása és a védelem tekintetében a Vasúti Határforgalmi Egyezmény 12. Cikkét kell alkalmazni.

5. Cikk

(1) Az osztrák vasutak alkalmazottainak szolgálati viszonyára, különös tekintettel a fegyelmi rendelkezésekre, az Osztrák Köztársaságban érvényes előírások irányadóak.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt vasúti alkalmazottak által a Magyar Köztársaság területén elkövetett büntetendő cselekményekről a magyar illetékes szervek az osztrák illetékes szerveket kötelesek haladéktalanul értesíteni.

6. Cikk

(1) A vasúti ipari átmenő forgalomban általában egyik Szerződő Fél sem végez határforgalom-ellenőrzést. A Szerződő Felek fenntartják maguknak azt a jogot, hogy határellenőrzést végző szerveik a Magyar Köztársaság és az Osztrák Köztársaság között a vasúti határforgalom ellenőrzéséről szóló Egyezmény, melyet Bécsben, 1991. július 5-én írtak alá, valamint az ennek végrehajtása tárgyában Budapesten, 1993. április 14-én aláírt Megállapodás értelmében Szentgotthárd pályaudvaron határforgalom-ellenőrzést végezzenek. A vontatást végző vasút köteles a határforgalom ellenőrzéséhez szükséges tartózkodási időt biztosítani.

(2) A vasúti alkalmazottaknak a jelen Egyezmény mellékletét képező, az abban meghatározott mintának megfelelő határátlépési igazolvánnyal kell rendelkezniük, mely a vasúti alkalmazottakat a jelen Egyezményben foglaltak végrehajtására jogosítja. A vasúti ipari átmenő forgalomban szolgálatot teljesítő, határátlépési igazolvánnyal rendelkező vasúti alkalmazottak jogosultak szolgálati ruhájukat, szolgálati jelvényeiket szolgálatban viselni és a szolgálat ellátásához szükséges szolgálati felszereléssel az államhatárt átlépni.

(3) A jelen Egyezmény rendelkezései betartásának ellenőrzésére és a rendelkezéseivel ellentétes cselekmények

megakadályozása céljából a magyar határforgalom ellenőrzését végző szervek jogosultak a vasúti zár alatt közlekedő vonatokat a Magyar Köztársaság területén kísérni és felügyelni, továbbá jogosultak a tervezett vagy az elkövetett büntetendő cselekmények megakadályozása vagy felderítése érdekében eljárni.

7. Cikk

(1) A vasúti ipari átmenő forgalomban fuvarozott áruk mentesek a vámok, termékimportot terhelő forgalmi adók, illetékek, díjak és egyéb, jogszabályon alapuló kötelező befizetések megfizetése és biztosítása, valamint a gazdasági behozatali, kiviteli és átviteli tilalmak és korlátozások alól, ha a jelen Egyezményben meghatározott vasúti átmenő forgalomra érvényes rendelkezéseket betartják.

A jelen rendelkezések be nem tartása esetén a vámok, termékimportot terhelő forgalmi adók, díjak és illetékek, továbbá más, jogszabály által meghatározott pénzügyi terhek megfizetésétől akkor tekintenek el, ha kétséget kizáróan bizonyítják, hogy az árut változatlan állapotban az Osztrák Köztársaság területére visszavitték.

(2) A vasúti ipari átmenő forgalomban fuvarozott áruk felett a vámhatóságok felügyeletet gyakorolnak. A vámhatóságok által gyakorolt felügyelet alatt minden olyan intézkedést kell érteni, amelyet annak megakadályozása érdekében tesznek, hogy a vámkezelési kötelezettség alá eső árukat e kötelezettség alól ne vonhassák ki. A mindenkor vám-, illetve vasúti zárat a Szerződő Felek vámszervei elismerik. A vasutak szükség esetén gondoskodnak az áruknak vám elé állításáról, és a szükséges okmányokat rendelkezésre bocsátják.

8. Cikk

(1) A jelen Egyezmény végrehajtása érdekében a vasutak megállapodnak a vasúti forgalom lebonyolításával kapcsolatos részletes szabályokról, így különösen az előzetes értesítés módjáról és idejéről.

(2) A vasutak közötti megállapodásban kell szabályozni a vasúti ipari átmenő forgalomban egymásnak nyújtandó szolgáltatásokat.

(3) A 2. Cikk (3) bekezdésében hivatkozott díj mértékében a vasutak magánjogi szerződésben állapodnak meg.

9. Cikk

A jelen Egyezmény értelmezése, valamint alkalmazása során felmerülő vitás kérdéseket a Szerződő Felek illetékes hatóságai közötti tárgyalásokkal, illetőleg, ha ezen az úton nem jön létre megegyezés, diplomáciai úton kell rendezni.

10. Cikk

A Szerződő Felek kifejezik készségüket, hogy a jelen Egyezmény alkalmazásának lehetséges kiterjesztéséről szükség szerint külön megállapodásokat kössenek.

11. Cikk

(1) A jelen Egyezmény határozatlan időre szól. A jelen Egyezmény az azt követő hónap első napján lép hatályba, amikor a Szerződő Felek diplomáciai úton, írásban értesítik egymást, hogy eleget tettek a hatálybalépéshez szükséges belső jogi kötelezettségeiknek.

(2) A jelen Egyezményt bármelyik Szerződő Fél, bármikor diplomáciai úton, írásban felmondhatja. Az Egyezmény attól az időponttól számított három hónap elteltével veszti hatályát, amikor a felmondás a másik Szerződő Félhez megérkezett.

Készült Bécsben, 1998. év november hónap 24. napján, két eredeti példányban, magyar és német nyelven. Mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles.

A Magyar Köztársaság
Kormánya nevében

Az Osztrák Köztársaság
Kormánya nevében

Melléklet

Borítólap

OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG

— címer —

Határátlépési igazolvány

Száma:

(1. oldal)

OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG

— címer —

Határátlépési igazolvány

A Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya között a Szentgotthárd város környéki magyar—osztrák ipari park vasúti átmenő forgalmáról szóló Egyezményben meghatározott vasútforgalmi feladatok ellátására.

Az Igazolvány tíz számozott oldalt tartalmaz.

(2. oldal)

Családi név:

Utónév:

Nőknél leánykori név:

Neme:

Születési helye és időpontja:

Állandó lakóhelye:

Munkaköre:

(3. oldal)

(Fénykép helye)

P. H.

.....

Aláírás

(4. oldal)

Kiállító hatóság:

Kiállítás helye, ideje:

Érvényessége:

.....

a hatósági személy aláírása

P. H.

(5. oldal)

Hosszabbító hatóság:

Hosszabbítás időpontja:

Érvényessége:

.....

a hatósági személy aláírása

P. H.

(6. oldal)

Hivatalos bejegyzések

(7. oldal)	időtartamára az államhatártól Szentgotthárd pályaudvarig terjedő vasúti vonalon, illetve Szentgotthárd pályaudvar területén tartózkodni.
Hivatalos bejegyzések	
(8. oldal)	(10. oldal)
Hivatalos bejegyzések	Tudnivalók:”
(9. oldal)	3. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1999. év július hónap 1. napjától kell alkalmazni.
Tudnivalók:	(2) A törvény végrehajtásáról a belügyminiszter, a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter és a pénzügyminiszter gondoskodik.
A jelen határátlépési igazolvány viselője jogosult az államhatárt a Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya között a Szentgotthárd város környéki magyar—osztrák ipari park vasúti átmenő forgalmáról szóló Egyezmény 1. Cikk (1) bekezdésében megjelölt helyeken többször átlépni, és szolgálata ellátásának	<i>Göncz Árpád</i> s. k., a Köztársaság elnöke
	<i>Dr. Áder János</i> s. k., az Országgyűlés elnöke

Jogos a választás!

www.mhk.hu

Garancia

A CD-JOGÁSZ® mindenkor a Magyar Közlönyben hivatalosan közzétett, hatályos joganyagot, illetve azok korábbi szövegváltozatait tartalmazza. Erre garancia, hogy az adatbázis közvetlenül a Magyar Közlöny számítógépes nyomdai tőpéldányának felhasználásával készül.

MAGYAR HIVATALOS KÖZLÖNYKIADÓ

Mert a CD-JOGÁSZ®

- az egyetlen olyan számítógépes jogszabálygyűjtemény, amelynek tartalma hivatalos forrásból származik és ezért az egyedüli hiteles
- a hatályos jogszabályokon kívül már a Bíróügyi Határozatokat, az ÁPEH Értesítőt, a KSH jelzőszámokat is tartalmazza
- a havi CD lemezekkel együtt komplex kiszolgálást ad, és mindezt a jelenleg elérhető legkedvezőbb áron nyújtja Önnek.

Most jó hír, hogy

- a megújult CD-JOGÁSZ®-t **változatlan áron** rendelheti meg (bármilyen esetleges árváltozás az előfizetéseket a lejáratig nem érinti)
- 1999. december 31-ig az új, éves előfizetők teljes **rendszerbelépési díját elengedjük**, előfizetésüket pedig külön térítés nélkül **2000. december 31-ig meghosszabbítjuk**.

Az akció alatt kérésére – megfelelő számú érdeklődő esetén és előzetes egyeztetés alapján – ingyenes termékmertető előadást tartunk saját székházunkban vagy bárhol az országban. Nagyvevők, egyetemi hallgatók részére speciális kedvezmények. Visszonteladók jelentkezését is várjuk.

Forró drót: 06 (80) 200-723

Az alábbi szelvényen rendelje meg vagy kérjen termékünkéről bővebb tájékoztatást:

- ☐ Előfizetem a CD-JOGÁSZ® 1 / 5 / 10 / 25 / 100 munkahelyes változatát példányban. Előfizetési időszak: fél év / egy év. Előfizetés kezdete: év hónap. Rendszerbelépési díj: 12 000 Ft + áfa. Havi előfizetési díj: 3 000 / 4 000 / 5 000 / 6 000 / 8 000 Ft + áfa. (Kizárólag új, éves előfizetés kedvezménye: 2000. december 31-ig meghosszabbított előfizetés, rendszerbelépési díj nincs!)

- ☐ További információt kérek a CD-JOGÁSZ®-ról.

Név, cím:

Ugyintéző, telefon:

Kézbesítési cím és név:

Dátum:

Cégszerű aláírás:

Kérjük, hogy a szelvényt a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1394 Budapest 62, Pf. 361 postacímre, vagy a 266-5190 faxszámra küldje vissza. Megrendelését a cdjogasz@mhk.hu e-mail-címre is elküldheti. A megrendeléssel kapcsolatos további információért hívja az ingyenes 06 (80) 200-723 forró drót vonalat. A visszaküldött adatokat későbbi akcióinkhoz is fel kívánjuk használni. Amennyiben ehhez nem járul hozzá, kérjük, jelezze nekünk.

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapok részéről előfizetésüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2000. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapraszeretnének előfizetni (pontosszállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetlegesen módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668.)

A 2000. évi lapárak

Magyar Közlöny	42 336 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 016 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	8 064 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	2 688 Ft/év
Belügyi Közlöny	11 088 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	13 776 Ft/év
Cégek Közlönye	44 688 Ft/év	Pénzügyi Szemle	10 080 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	10 752 Ft/év	Ifjúsági és Sport Értesítő	2 016 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	7 728 Ft/év	Statisztikai Közlöny	5 712 Ft/év
Határozatok Tára	9 744 Ft/év	Turisztikai Értesítő	5 040 Ft/év
Hivatalos Értesítő	6 384 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	3 024 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	7 056 Ft/év	Vízügyi Értesítő	5 376 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	10 416 Ft/év	Bányászati Közlöny	2 016 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	6 048 Ft/év	Légügyi Közlemények	672 Ft/év
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Értesítő	10 416 Ft/év	Élet és Tudomány	4 704 Ft/év
Kulturális Közlöny	8 400 Ft/év	Ludové Noviny	1 008 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	8 736 Ft/év	Neue Zeitung	2 016 Ft/év
Magyar Közigazgatás	4 032 Ft/év	Természet Világa	2 688 Ft/év
Szociális és Munkaügyi Közlöny	7 728 Ft/év	Valóság	3 024 Ft/év
Oktatási Közlöny	10 416 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén: Budapest VIII., Somogyi B. u. 6., 1394 Bp. 62. Pf. 357. Telefon: 266-9290/234, 235 mellék, fax: 318-6668. Éves előfizetési díja 2016 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2000. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	36 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	72 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	48 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	84 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	60 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 12 000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—1999—2000. évfolyamai jelennek meg CD-lemezen az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

A halmozott évfolyamok ára 14 000 Ft. Magyar Közlöny éves előfizetése esetén a CD árából 50% kedvezményt adunk, az 1999. december 6-ig előfizetők részére további meglepetést készítünk elő.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1-3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Szerkesztőségi iroda: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon/Fax: 266-5096.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 38 304 Ft. Egy példány ára: 90 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 45 Ft.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

99.2080 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.